

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inserati petič vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopis se ne vračaja.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knašjeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — —
Račun pri poštne Čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

BESEDILO AVSTRIJSKO-NEMŠKEGA DOGOVORA

Pogodba pomenja stvarno carinsko unijo in prenehanje gospodarske samostojnosti Avstrije — Prva tri leta je pogodba neodpovedljiva, pozneje pa samo na podlagi posebnega zakona

Dunaj, 24. marca. Sr. Sinoči je bilo istočasno v Berlinu in na Dunaju objavljeno besedilo avstrijsko-nemškega gospodarskega dogovora. Dogovor je sestavljen v obliki pisma, ki sta jih izmenjala oba zunanja ministra.

Avstrijska in nemška vlada sta v izmenjanih pismih med obema zunanjima ministroma izrazili sporazumnost, da bosta pričeli pogajanja o pogodbi za prilagoditev carinskih in trgovsko-političnih razmer obeh držav na podlagi in v okviru naslednjih smernic:

Pogodba bo ob popolni ohranitvi neodvisnosti obeh držav in popolnem spoštovanju obveznosti, ki sta jih državi prevzeli napram drugim državam

služila za to, da otvori nov red v evropskih gospodarskih razmerah s pomočjo regionalnih dogovorov. Obe stranki bosta v pogodbi obvezno pristali na to, da bosta tudi z vsako drugo državo na njeno željo pričeli pogajanja o enakovrstni ureditvi.

V blagovnem prometu med obema državama se za čas trajanja pogodbe ne bodo pobirale uvozne in izvozne carine.

Obe državi se bosta v pogodbi sporazumele o tem, ali in za katere določene posamezne vrste blaga in za katero dobo bodo potrebne prehodne carine.

Carinske uprave obeh držav bodo popolnoma neodvisne od uprav druge države in podrejene samo vladi lastne države. Tudi bo vsaka država sama nosila stroške svoje carinske uprave.

Uvozne, izvozne in prevozne prepovedi med Nemčijo in Avstrijo ne bodo več obstojale.

Pogodba bo navajala izjeme, ki morajo biti iz vzrokov javne varnosti, javnega zdravstva ali slabihi vzrokov navedene z največjo natančnostjo.

Vsaka izmed držav pogodbenic bo po uveljavljanju pogodbe načelno imela pravico sklepati trgovinske pogodbe z drugimi državami. Pri takih pogajanjih s tretjo državo se bosta nemška in avstrijska vlada ozirali na to, da interesi drugega dela ne bodo v nasprotju z vsebino in namenom pogodbe, ki bo sklenjena. Če bo v interesu enostavnosti, hitre in enakomerne ureditve trgovinskih odnosov s tretjo državo umestno in izvedljivo, bosta nemška in avstrijska vlada vodili pogajanja o sklenitvi trgovinske pogodbe s tretjo državo skupno.

Toda tudi v tem primeru bosta Nemčija in Avstrija vsaka zase podpisali posebno trgovinsko pogodbo, jo ratificirali ter se medsebojno sporazumeli samo o istoslojnih izmenih ratifikacijskih listin s tretjo državo.

Obe vladi bosta pravčasno uveljavili vse potrebno, da bosta spravili med seboj v sklad z vsebino in namenom pogodbe, ki bo sklenjena, vse z drugimi državami zaključene trgovinske pogodbe, če vsebujejo obveznosti carinskih postavk in če bi ogražale izvedbo trenutno še veljavne uvozne in izvozne prepovedi ter druge predpise o blagovnem prometu.

Zaradi brezhibne izvršitve pogodbe bo imenovan popolnoma paritetno iz obeh delov sestavljeni razsodišni odbor

Pogodba bo najprej ratificirana ter uveljavljena v pogodbeno določeni dobi, ki bo tekla od izmenjave ratifikacijskih listin. Pogodba bo vsak čas odpovedljiva v enem letu, prvič pa s pridržkom nekaterih določb v pogodbi še po tretjem letu uveljavljanja. Odpoved se bo lahko izvršila samo na podlagi zakona ene države, ki jo bo hotela odpovedati.

Najbolj zanimiv odstavek v smernicah na podlagi katerih bo sklenjena nemško-avstrijska carinska pogodba, je oni, ki določa,

da se bo mogla ta carinska unija raztrgati samo z zakonom ene države, ki jo bo hotela odpovedati.

Za Avstrijo pomeni ta obveznost z drugimi besedami, da bi jo avstrijski parlament ne mogel nikdar razrešiti.

Avstrijski socialni demokrati za carinsko unijo

Dunaj, 24. marca. Načelstvo socialno-demokratske stranke je imelo včeraj pod predsedstvom župana dr. Seitzja sejo, na kateri se je razpravljalo tudi o trgovsko-političnih pogajanjih med Nemčijo in Avstrijo. Komunikacije, ki je bil izdan po seji, naglašajo med drugim, da avstrijska socialna demokracija pozdravlja poizkus osnovanja carinske enotnosti Avstrije in Nemčije, ki ga bo brez pridržkov podpirala. Pri tem zahteva, naj avstrijska vlada vse nadaljnje akcije za uresničenje carinske unije vodi sporazumno z Narodnim svetom. Avstrijski socialni demokrati bodo nemudoma stopili v stike z nemškimi socialnimi demokrati, da bi obe socialno-demokratski stranki glede na to akcijo postopali sporazumno. Istočasno bo avstrijska socialna demokracija objavila socialistično internacionalno ter v njej združene socialistične stranke Francije, Anglije in Češkoslovaške o svojem stališču glede na načrt nemško-avstrijske carinske unije.

Rezerviranost Italije

Rim, 24. marca. Listi objavljajo o nemško-avstrijskem carinskem dogovoru samo glasove dunajskih in berlinskih listov, pri čemer pa posebej omenjuje v Parizu in nekaterih vzhodnih prestolnicah posebno pozornost. Istočasno prinašajo vest o posetu

francoskega, češkoslovaškega in italijanskega poslanika v dunajskem zunanjem uradu na vodilnem mestu. V splošnem čaka se na oficijska pojasnila o tem dogovoru.

Anglija še čaka

London, 24. marca. Anglija doslej še ni zavzela nikakega stališča k avstrijsko-nemškemu paktu. Očitno hoče počakati na to, da se Henderson, ki je sredi priprave pripravljalnega odbora evropske unije, pouči o stališču Francije. Verjetno je, da bosta Anglija in Francija tudi v tej zadevi nastopili popolnoma solidarno.

Posvetovanje diplomatov v Londonu

London, 24. marca. AA. Angleško časopisje in politični krogi priznavajo, da pomeni carinska zveza med Avstrijo in Nemčijo dokajšnjo senzacijo. O vprašanju so načeli prav živahne diplomatske diskusije, ki se jih udeležujejo zastopniki evropskih držav v Londonu. Posebno pogosti so razgovori med francoskim poslanikom v Londonu in angleškim ministrom za zunanje zadeve.

Ugoden odmev v Ameriki

New York, 24. marca. Ameriški tisk precej naklonjenostjo. »New York Times« ga označuje kot prvi korak k podpiranju carinskih barijer in ga smatra za dober vzgled, ki naj služi ostalim državam za čim prejšnji gospodarski sporazum. Izraža tudi mnenje, da se da ta sporazum docela spraviti v sklad z Briandovim panevropskim načrtom.

Dogodek, ki se da primerjati samo z aneksijo Bosne

Senzacionalen članek oficijoznega pariškega lista — Gospodarski okupaciji bo sledila politična aneksija male Avstrije po mogočni Nemčiji

Pariz, 24. marca. Pariški tisk razpravlja v političnih člankih skoraj izključno o avstrijsko-nemškem paktu in ga osvetljuje z vseh strani. Soglasno povdarja usodno važnost tega dogodka za nadaljni razvoj evropskih razmer in kljub hladnemu presojanju položaja ne prikriva bojazni, da lahko izpove korak Avstrije in Nemčije dalekosežne komplikacije.

Najbolj značilna je sodba oficijoznega »Petit Parisien«, ki naglašja v svojem uvodniku, da se more ta dogodek spričo ogromne razlike med Avstrijo in Nemčijo tako glede površine kakor glede razvoja in moči industrije primerjati samo z aneksijo Bosne. Stvarno gre za popolno gospodarsko okupacijo Avstrije po veliki in močni Nemčiji. Nihče ne more dvomiti, da bo tej gospodarski aneksiji sle-

dila v kratkem tudi politična aneksija. To pa znači kršenje mednarodnih pogo-
dob, proti čemur se mora Evropa z vso odločnostjo zavarovati.

Članek »Petit Parisien« je vzbudil v političnih in diplomatskih krogih ogromno pozornost in ga v splošnem identificirajo s stališčem francoske vlade.

Pariz, 24. marca. AA. Časopisje se živahno peča s carinsko zvezo med Avstrijo in Nemčijo. »Echo de Paris« pravi, da se Francija, Italija in Češkoslovaška dobro zavedajo, da je bil s to pogodbo kršen red v Evropi. Obenem ni dvoma, da ji bodo sledile nove kršitve, ako ta pokret takoj ne bo ustavljen. List sodi, da bi bilo najbolje, ako bi Francija ustavila kredite, ki jih rabita Avstrija in Nemčija.

Madžari koketirajo z avstrijsko - nemškim gospodarskim sporazumom

Zaradi političnega ozadja pogodbe so zaenkrat še rezervirani in čakajo nadaljnjega razvoja, sicer pa niso nenaklonjeni sličnemu sporazumu

Budimpešta, 24. marca. V poslanski zbornici je bil danes soglasno sprejet zakonski osnutek o inartikulaciji med Avstrijo in Madžarsko sklenjene pogodbe o ureditvi železniškega prometa. O tem osnutku je govoril samo socialno-demokratski poslanec Payer in pri tej priliki omenil tudi avstrijsko - nemško gospodarsko pogodbo. Vprašal je med drugim vlado, kako misli preurediti trgovinsko politični položaj Madžarske z ozirom na spreminjajoče prilike. Zeleti bi bilo, da bi tudi Madžarska sklenila slično carinsko pogodbo in da bi si tudi Madžarska ustvarila s sosedo slično prijateljsko razmerje. Govornik je nato z veseljem pozdravil dogovor med Avstrijo in Nemčijo, ki pomeni prvi korak na poti do sporazuma med narodi.

Budimpešta, 24. marca. V političnih krogih o nameravani nemško-avstrijski carin-

ski uniji očitno še niso dovolj poučeni in zavzemajo načeloma precej rezervirano stališče. Največ zanimanja zbuja vprašanje, kakšno stališče bo zavzela k temu madžarska vlada. Pričakujejo, da bo grof Bethlen že v kratkem obvestil zbornico o tem. Znanje ministrstva je prepričano, da bo morebitna izvršitev določb nove carinske unije zavzela mnogo časa, ker gre za prilagoditev okroglo 300 raznih carinskih postavk vsake države, za kar je potreben ogromen tehnični aparat. Razen tega ni dvoma, da bo imela nameravana carinska unija tudi močan odmev v političnem svetu. V vsakem primeru se bodo pogajanja za trgovsko pogodbo med Madžarsko in Avstrijo na Dunaju nemoteno vršila dalje in pričakovati je, da bo nova pogodba uveljavljena že s 1. junijem. Trgovinska pogajanja z Nemčijo se bodo pričela po veliki noči.

Panevropa in avstrijsko-nemški pakt

Danes se je sestel v Parizu organizacijski odbor evropske komisije, ki se bo bavil tudi z avstrijsko - nemško carinsko unijo

Pariz, 24. marca. Danes ob 11. dopoldne se je sestel v prostorih zunanjega ministrstva organizacijski odbor evropske unije, ki ima nalogo pripraviti zasedanje evropske komisije. Do čim se je po neuspehu ženevske gospodarske konference zanimanje za zasedanje tega odbora v Parizu zelo poglobilo, je sedaj, ko je prišel na dan avstrijsko-nemški pakt, postalo pariško posvetovanje na mah silno aktualno.

Nobenega dvoma ni, da bo glavni predmet razprav in posvetovanj ter razgovorov med delegati avstrijsko-nemška carinska unija, ker prevladuje splošno naziranje, da je ta korak Avstrije in Nemčije naperjen direktno proti Briandovi akciji.

Z največjim zanimanjem se zato pričakuje, kako stališče bo zavzel k temu problemu Briand, ker je jasno, da bo moral vsekakor pojasniti svoje mnenje. Splošno pričakujejo, da se bo Briand že v svojem otvoritvenem govoru dotaknil tega problema.

Ceprav pariška konferenca o avstrijsko-nemškem paktu ne more skleniti in odločiti, je vendar važna v toliko, ker bo pri tej priliki prišlo do podrobne izmenjave misli med navzočimi zunanjimi ministri, zlasti pa med Briandom in Hendersonom.

V pariških diplomatskih krogih sodijo, da bo že ta sestanek odločilen za nadaljnjo akcijo, ki bi jo eventualno podvezle velesile v zvezi z avstrijsko nemškim paktom.

Kako sodijo o tem v Ženevi

Dogovor je v mednarodnem smisluneveljaven, če ni v skladu z obstoječimi mednarodnimi pogodbami — Pričakujejo inicijative za intervencijo

Ženeva, 24. marca. g. Vest o skorajšnji zaključitvi avstrijsko-nemške carinske unije je v krogih Društva narodov izredno presenetila. V krogih glavnega tajništva in stalnih delegatov pri Društvu narodov še niso zavzeli stališča in čakajo na pariška posvetovanja komisije za evropsko unijo, ki se ga bo udeležil tudi glavni tajnik sir Eric Drummond. V splošnem prevladuje mnenje, da bi morale v prvi vrsti one države dati pobudo za intervencijo, ki so podpisale ženevski protokol z dne 4. oktobra 1922. V nemških krogih v Ženevi so pozdravili dogodek z velikim veseljem. Izjavlja se, da je nameravana carinska unija logična posledica onih tendenc, ki jih je bilo že nekaj mesecev opažati v Evropi in ki so stremele za zaključitvijo regionalnih gospodarskih pogodb.

Francija in njeni zavezniki so dali za sklenitev takih pogodb pobudo, Nemčija pa je z ustanovitvijo prvega gospodarskega sporazuma odgovorila s paktom, ki je popolnoma združljiv s statuti Društva narodov.

Tem argumentom ugovarjajo v krogih Društva narodov, da bo pobuda Nemčije, ki močno spominja na dogodke v Rapallu, zelo otežila naloge evropske studijske komisije. Naglašajo se, da nemško-avstrijska pogodba ne bo mogla imeti mednarodne veljavnosti, dokler ne bo oficiole registrirana pri Društvu narodov. Ker je po berlinskih in dunajskih virih pričakovati uveljavljanje šele pričetkom prihodnjega leta, menijo, da je dovolj časa, da bo mogoče zadevo v danem primeru spraviti pred Svet društva narodov.

Krvava volilna borba v Španiji

Velike protimonarhistične demonstracije v Madridu — Policija prisiljena k odstranitvi monarhističnih lepakov

Madrid, 24. marca. Včeraj se je po vsej Španiji pričela volilna borba. Kakor kažejo dogodki v španski prestolnici, bo borba zelo strastna in krvava. Sinoči je prišlo v Madridu do velikih protimonarhističnih demonstracij, ki jih je vzpripolno dijaštvo, priključilo pa se jim je vse delavstvo. Policija je

bila napram demonstrantom brez moči in se je morala pokoriti njihovih zahtevi in odstraniti monarhistične lepake po mestu. Demonstracije so trajale pozno v noč. Na več krajih je prišlo do spopadov. Za prihodnjo nedeljo pričakujejo velikih nemirov, ker se bodo vršili veliki volilni shodi.

Naša delegacija na agrarni konferenci v Rimu

Beograd, 24. marca. Na predlog ministra trgovine in industrije ter na podlagi sklepa ministrskega sveta so bili v soglasju z ministrstvom za kmetijstvo in z ministrstvom za zunanje zadeve imenovani za delegate naše države na mednarodni agrarni konferenci v Rimu: univ. prof. dr. Milan Todorović, načelnik ministrstva za kmetijstvo dr. Velimir Stojković, načelnik ministrstva trgovine in industrije Milivoj Pilja, šef oddelka ministrstva trgovine in industrije dr. Milutin Bošković, direktor PAB Avgust Minček, generalni direktor Priv. izvozne družbe Leon Gotlib ter upravnik glavnega saveza srbskih zemljoradniških zadrug Voja Gjorgjević. Za predsednika naše delegacije je določen minister na razpoloženju dr. Oton Frangeš.

Nemški državni zbor

Berlin, 24. marca. AA. Parlament je sprejel zakonski načrt o povišanju tantijemskega danka od 10 na 20%. Obenem je bil sprejet socialno-demokratski predlog o povišanju dohodnine pri dohodkih nad 2000 mark. Finančni minister dr. Dietrich je bil proti temu predlogu.

Proračunski odbor je sprejel zakonski načrt vlade o pomoči za vzhodne pokrajine. Vladi je prepuščeno, da odloči, ali naj pomoč velja samo za vzhodno Prusko ali tudi za druge pokrajine.

Uradniški zakon

Beograd, 24. marca. M. Ministrski svet je na svoji sinočni seji razpravljal o uradničnem zakonu.

Tečaj za pobijanje raka

Beograd, 24. marca. AA. Jugoslovensko društvo za pobijanje raka priredi od 20. do 30. aprila t. l. tečaj za pobijanje raka. Predavali bodo z demonstracijami in z drugimi pripomočki univerzitetni profesorji in šefi oddelkov splošne državne bolnice v Beogradu. O tečaju je sestavljen podroben program. Predavatelji bodo obdelovali vse aktualne strani tega vprašanja. Predavanja so prijavili univ. profesorji: Jovanović, Antić, Bogdanović, Stanković, Kostić, Joanović, Vulović, Gjorgjević, Savović, nadalje šefi oddelkov: Kon, Ristić, Janaković, Poljo, Tajić, Piade, Mijo Dragović. Predavanja bodo v zavodih medicinske fakultete, na klinikah in v posameznih oddelkih splošne državne bolnice v Beogradu. Tečaj bo brezplačen. Zdravniki, ki se ga žele udeležiti, naj se prijavijo tajniku društva univ. prof. Šahoviću, patološki inštitut, Beograd, Šumadijska ulica 18. Prijave se sprejemajo do 19. aprila.

Borzna poročila.

INOZEMSKA BORZE

Curih: Beograd 9.13, Pariz 20.3325, London 25.2476, New York 519.50, Bruselj 72.34, Milan 27.2176, Madrid 55.50, Amsterdam 208.3280, Berlin 123.84, Dunaj 73.06, Varšava 58.20, Budimpešta 90.60, Bukarešta 3.00.

Samopomoč ljubljanskih mestnih nameščencev

Uspešno delovanje Bolniške blagajne mestnih nameščencev, ki šteje 1523 članov in članic

Ljubljana, 24. marca.

Snoči se je vršil v magistratni dvorani redni občni zbor Bolniške blagajne mestnih nameščencev. Zborovanje je otvoril predsednik dr. Riko Fux, ki je po uvodnem pozdravu navzočim omenil glavna vprašanja, tičeča se interesov v tej za mestne nameščence prevažni instituciji. Takoj za tem se je spomnil med letom umrlih članov, navzoči so vstali in počastili njihov spomin.

Tajniško poročilo je podal g. Drago Mohorič. Iz njegovega poročila posnemamo: Načelstvo bolniške blagajne si je tudi v minuli poslovni dobi prizadevalo za vso vmeno voditi poverljive mu posle v dohodit vseh članov in članic ter je pri tem strogo pazilo, da se je ugodilo vsiki upravičeni in nepretirani zahtevi v okviru pravil in dovoljenih sredstev.

Ako se ozremo nazaj na desetletno plodono delovanje Bolniške blagajne, vidimo, kako se od leta do leta lepše razvija. Prispevki so razmeroma prav malenkostni, ugodnosti in koristi pa zelo velike. Ne kaže prezreti dejstva, da sta k temu veliko pripomogli delodajalci, mestna občina in mestna hranilnica, ki jima moramo biti za njuno pomoč vsekakor zelo hvaležni.

V lanskem letu je umrlo 13 družinskih glavarjev in 6 rodbinskih članov, pristopilo pa 15 družinskih glavarjev in 90 rodbinskih članov. Stalež članstva je izkazoval koncem leta 589 družinskih glavarjev in 934 rodbinskih članov, iz česar sledi, da je znašal porast napram letu 1929 80 članov in članic. Zadnje stanje izkazuje skupno 1523 članov in članic. Za pogrebe odraslih je prispevala Bolniška blagajna na podlagi dogovora z mestnim pogrebim zavodom, po 2145 Din za vsakega umrlega člana in še po 60 Din za druge pristojbine. V lanskem letu je bilo izdanih 543 nakaznic s po 2 kuponoma in 1362 nakaznic za po eno ordinacijo za praktične zdravnike, 223 nakaznic s po 3 kuponu in 208 nakaznic za po eno ordinacijo za zdravnike specialiste, 414 nakaznic za zobozdravnike, 98 nakaznic za bolnico, 62 nakaznic za rentgeni-

ziranje ter 41 nakaznic za fizikalne kopeli pri OUZD, skupaj 2951 nakaznic.

V smislu pravil je dopustno klicati zdravnika le v primeru nujnih obolenj. Po dogovorjeni tarifi zdravi članstvo sedaj 9 praktičnih zdravnikov, 9 specialistov, 4 zobozdravnikov ter 3 dentisti.

V letu 1927. ustanovljeni ločni pogrebni sklad izkazuje koncem lanskega leta 382 družinskih glavarjev in 205 rodbinskih članov, skupaj 587 članov in članic. Med letom je na novo pristopilo 11 družinskih glavarjev in 7 rodbinskih članov, umrlo so pa 4 družinski glavarji in 4 rodbinski člani ter izstopili 3 družinski glavarji.

Tudi stalno okrevanje pensionerov »Jelovca« v Kamni gorici, ki je bilo urejeno v proslavo desetletnega obstoja Bolniške blagajne mestnih nameščencev, lepo napreduje. V penzionu se je zdravilo in oskrbovalo že mnogo članov, pa tudi nečlanov. Članom in članicam se zaračunava oskrbina s prenočiščem in dobro prehrano po 30 Din dnevno, tujim osebam pa po 45 Din. Članstvo bi vsekakor moralo v večjem številu posejati ta dom ter priporočiti obisk svojim znancem.

Blagajniško poročilo g. Lovra Šuštarja izkazuje 44.376 Din prebitka. Po sprejetju proračuna za leto 1931 in poročilu o pogrebem skladu je bil podan odbor absolutorij nakar je občni zbor prešel na volitev odbora. Soglasno je bil izvoljen naslednji odbor: načelnik dr. Riko Fux, podnačelnik Milan Sterlekar, tajnik Drago Mohorič, blagajnik Lovro Šuštar, v odbor pa: Pavla Konjar, Ivan Zupan, Alojz Mijič, Karol Oblak, Janko Slapničar in Jože Ogrin. Za namestnike: inž. Nace Perko, Nace Milhevc, Janko Furman. V nadzorni odbor: Josip Mežek, Valentin Fortič ter Albin Magister, dočim tvorijo razpisnišče: dr. Arnost Brilej, Tomo Igljč in Rudolf Juvan.

ri slučajnostih se je razvila živahna debata, kako bi se še zboljšal položaj zavarovancev, nakar je načelnik zaključil občni zbor z apelom k čim intenzivnejšemu delu za interese vseh zavarovancev.

Sleparski ženin pred sodiščem

Obraznava proti Jožetu Križnarju, ki je speljal na led 5 naivnih deklet Pustolovec obsojen na 20 mesecev

Ljubljana, 24. marca.

Pred malim senatom, ki mu predseduje s. o. s. Anton Mladič, prisednika sta pa s. o. s. Ivan Kralj in Janko Müller, so se vršile danes običajne razprave proti tatovom, vlomilcem in goljufom. Državno tožilstvo je zastopal namestnik drž. tožilca g. Branko Goslar. Razprave so šle zelo hitro od rok.

Dve vsakdanji zadevi

Zaradi dveh vlovov v stanovanje šolskega upravitelja na Jesenicah Josipa Vidra je bil 26-letni tovarniški delavec Albert L. obsojen na 2 meseca in 15 dni stroge zapore in v izgubo častnih pravic za 1 leto. Šolski upravitelj je imel okoli 3500 Din škode, ki je bila večinoma poravnana. Po sodbi je Albert pripomnil: »Ne sprejemam sodbe! Zaradi tiste stare oficirske uniforme toliko!«

Slabotni 27-letni bosanski delavec Hussein Rosić iz Pečigrada je 22. februarja ponoči vlomil v delavnico Ivana Pavlina na Dunajski cesti št. 69 in odnesel obleko, suknjo in čevlje v skupni vrednosti 1395 dinarjev. Rosić je bil obsojen na 1 mesec in 15 dni stroge zapore in v izgubo častnih pravic za eno leto. S sodbo je bil zadovoljen.

Pustolovski ženin

Po teh dveh kratkih razpravah se je pričela razprava proti sleparskemu ženinu Jožetu Križnarju. Fant je srednjevelike, krepke postave. Na sebi nosi močno povablano, svetlosivo karizmatično obleko. Je gladko obrit, brčice ima kratko moderno pristrizene. Je pa v jetniški srjaci in jetniških čevljih. Skesano zre predse.

Ob 10. dopoldne je stopil pred sodnike malega senata 6. februarja 1901 rojeni samski sodar Jože Križnar, pristojen v občini D. M. v Polju. Križnar je zelo prekan slepar, znan posebno kot ženitovanjski kandidat. Državni tožilec ga je obtožil tatvine in prevare obtožnata.

Obtožnica navaja, da je Jože Križnar ponoči 20. aprila 1928 ukradel svojemu gospodarju Antonu Jeršinu na Primskovem pri Kranju zlato uro z verižico, temno-rjavo obleko, suknjčič in denarnico. Jeršin je utrpel 1670 Din škode. Križnar je bil dober mesec za hlapca pri Jeršinu. Ker je bil zelo malomaren in neposlušen, mu je gospodar odpovedal službo, toda Križnarja je vzela noč in z njim je izginila Jeršina ura z obleko.

Križnarja so zaradi te tatvine zasledovali orožniki. Za njim je bila izdana tudi italica, toda fant se je znal dobro skrivati. Sploh ni bilo o njem nad dve leti duha ne sluha. Lani je pa začel premeteni Jože nastopati kot ženin in ženil se je povsod, kjer je količkar kazalo, da mu bo deklet nasledilo. Obtožnica pravi, da je na spreten način izrabljaj lahkomešnost kmečkih deklet in jim izvajal lepe dedarce in razne predmete — vse to pod pretvezo, da se z njimi poroči.

Na Rudniku

Večni ženin je zopet delj časa miroval in se skrival. Proti koncu lanskega leta se je pa pojavil na Rudniku, kjer se je seznanil z natakarcio Pepco. Tudi tu je bilo kmalu vse pripravljeno za poroko. Jože je od Pepce izvalil 1156 Din, za 2144 Din obleke in nove čevlje za 210 Din. Obleko in čevlje mu je nevesta kupila. Na dan poroke pa Jožeta ni bilo od nikoder. Popital jo je z denarjem in obleko.

Zadnja žrtev

Letos zadnje dni januarja, torej v najbolj živahni predpustni dobi, se je prišel podjetni pustolovec ženit v Zgornje Jelence k lepi Francki. Dala mu je 2000 Din in mu kupila za nameček še lepo srjaco, ovratnik in kravato. Tik pred poroko je pa Jože po svoji stari navadi izginil.

Morda bi Jože še varal lahkoverna dekleta in nastopal kot ženin, da ni prišel po nerodnosti v roke pravice. Sredi februarja je gnil po Poljanah v mestno klanovico vola. Zapazil ga je višji stražnik Bordon, ki je takoj spoznal nevarnega ženitovanjskega sleparja in ga aretirjal.

Štiri „neveste“

K sodnji so prišle samo štiri »neveste« obtoženega Križnarja. Le ena nosi klobuk in kakor se jasno vidi, je tudi že srečno omožena. Seveda z drugim. Vse štiri so resnične žrtve prekanjenega, vendar pa globoko premišljenega človeka, ki snuje po natančno določenih načrtih in nikdar ne računa z naključji. Obtoženec je gotovo na ta dekleta in sploh na vso okolico napravil najboljši vtis ambicioznega mladega moža, ki se hoče osamosvojiti, da bi imel sigurno in mirno bodočnost. Tudi ženi se je pri samih delavnih, solidnih dekletih, saj so vse zapeljane revne služkinje, ki so prišle z dežele v mesto ali pa v njega bližino za kruhom. Večina njih je v takih službah, kjer je treba opravljati tudi poljska dela, ki človeka naglo postarajo. Čeprav so te mlade in je najstarejši le nekaj nad 30, vendar se jim pozna na ostrih črtah obraza večno garanje, pa tudi ženev in Križnarjem je pustila v teh izmučenih obrazih globoko začrtane sledove. Kakor je gledal obtoženec na poštenost, na drugi strani na varčnost in pridnost svojih bodočih žena, tako si jih je izbiral tudi po postavi in lepoti. Ona, ki je gosposka med njimi, je majhna, nežna črnka, gotovo živahnega temperamenta, ki se je seveda oprijela prve prilike, da bi se poročila. Zjutraj sta se privikrat videle, mešetar ga ji je priporočil in že sta došla tudi poroko. Lepo črno obleko mu je kupila in iz podjetnega ženina napravila pravega gospoda. Nazadnje ga pa ni bilo k poroki in nekdanja nevesta se puli le še za njegovo košaro s črno obleko.

Druga je izrazita blondinka plavih oči. Zgarnava in koščena kmečka hči, ki si je s trpljenjem prihranila lepo vsoto za doto, ki jo je potem porabil Križnar. Ostal ji je le 15 mesecev star otrok.

Tretja je temno kostanjevih las in globokih plavih oči. Pravil ji je, da mu je mati zapustila 17.000 Din in obetala si je najlepšo bodočnost. Tudi ona mu je dajala denar in še pred sodniki ga sramežljivo zagovarja.

Nenavadno simpatično je pa visoko, lepo raščeno deklet črnih las, pravi tip naše poštene služkinje, ki dela le za hišo, pri tem pa stedi in sanjari, kako bo tudi ona nekdaj gospodinja. Pravil ji je, da ima oče gostilno, sam pa knjižico za 10.000 Din, lagal, da je naročil v št. Vidu pohištvo in zabil njen denar, češ, saj je tako vse, kar imava, skupno. Čeprav je bila poroka že blizu, vendar se mu pošteno deklet ni vdalo, ker je vedno nekaj sumila. Pri sodnji revica v zadregi le molči.

Povsod je nastopal skromno in le redko pripovedoval o svojih načrtih. Samo tako mimogrede se je izdal, češ, da bo pričel na svoje ali da dobi dobro službo, večkrat tudi, da prevzame gostilno svojega očeta, koliko ima denarja v hranilnici, koliko bo še podedoval, kako je v Kranju že vzel v najem obrt, sploh bil je na vsak način in vsestransko priporočljiv ženin. Možja in lastnega gospodinjstva željna dekleta so mu rada verjela in hrepenenje po lastnem domu jih je kaj naglo zapeljalo, da so mu izročile svoje prihranke, saj jih je bila večina vendar že na oklicih in so se smatrala za srečne neveste. Za dekleti na slabem glasu ni gledal, saj so te prebrisane in se ne dajo oslepariti tako naglo, kakor neizkušena poštena dekleta. Koliko so te neveste pretele, nikdo ne ve. Svet se je norteval iz njih in jih obrekoval, čeprav so ostale poštene. Pri vsem tem, da so izgubile svoj dober glas in da so bile osmešene pred bližnjimi in daljno okolico, so izgubile tudi vse prihranke, da z žalostjo gledajo za izgubljeno mladostjo. Usmiljenja so vredne, ker je zanje odprta le še pot hlapca Jerneja.

Tako bi človek mislil, če bi sodil samo površno. Vendar je pa drugače in tudi mora biti, saj v narodu, ki ima še tako dobra dekleta, ni mogoče, da bi ne bilo tudi še dobrih mladeničev in mladih mož, ki bi prav po tej lahkovernosti cenili dekleta. S to zaupljivostjo, z neoporečnim življenjem in s svojimi prihranki so dokazale, da bodo prav dobre gospodinje, saj jih je ta izkušnja le izučila, da bodo vsak dogodek v življenju tudi natanko pretehtale.

Obtoženec zagovor

— Manjša kazen bo, če poveste vse po pravici, je nagovoril predsednik obtoženca in nadaljeval:

— Kako se vam pravi po domače?

— Stričku! Moram skrbeti za nezakonskega otroka.

Po prečitani obtožnici je predsednik začel:

— Torej kar po vrsti. Tatvino ste res izvršili.

— Res! Samo za 20 Din ne vem, se je začel Jože tiho in zamožljivo zagovarjati.

— In potem, je res, da ste nagovarjali dekleta k poroki in ste jim izvajali denar?

— To vse priznam. Vse je bilo tako, kot sem povedal.

— Kaj je vam prišlo na misel, da ste varali dekleta, je dejal predsednik. Vsa škoda znaša nad 10.000 Din in bi prišli po starem zakonu pred poroto, kjer bi gotovo dobili 3 leta. Kaj ste mislili?

— Mislil nisem dosti. Dobil sem punce in sem bil vesel, da bi si našel toplo gnezdo.

— Kaj bo z vami, če boste tako delali?

— Rad bi vse poravnal!

— V prisilno delavnico s njim, gospod sadnik! Se bo tam delati navadil, se je vmešala oškodovanka Ančka iz Vel. Lašč.

— Potem pa ne bo za otroka skrbel! je odvrnil predsednik.

— Tako tudi ne skrbi. (Veselo.)

Predsednik je najprej prečital vse zapisnike, sestavljene v preiskavi z obtoženecem, ki je navedel vse podrobnosti, kako je nastopal in varal dekleta.

Obsodba

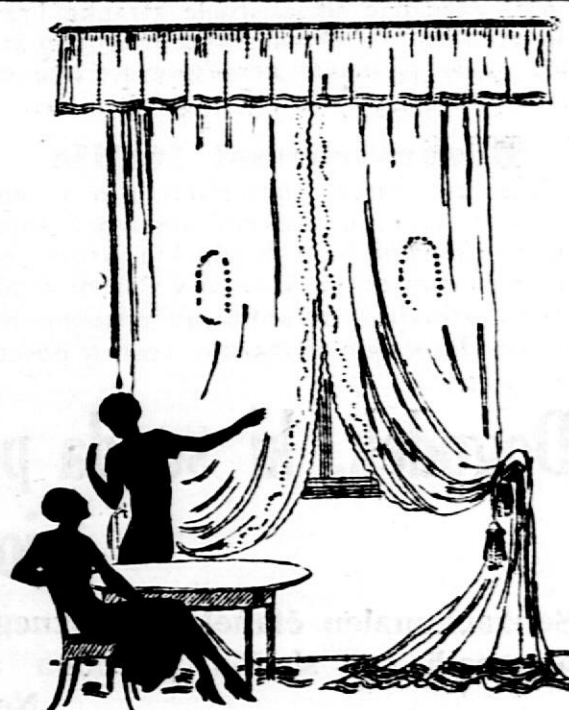
Po zaslišanju obtoženca so bile zaslišane 3 priče in nato prečitani razni spisi, ki so pokazali, kakšnih trkov se je obtoženec posluževal pri svojih ženitovanjskih pustoplovčinah. Ob 11. je bilo dokazno postopanje končano in je senat odšel na posvetovanje.

V dvorani je postalo ta čas izredno živahno. Vse varane neveste, ki so prisostvovali razpravi, so se sprijaznile in se začele med seboj živahno razgovarjati. Marsikatera pikra pripomba je padla na račun obtoženca, ki je ves sključen sedel na zatožni klopi in toplo pri velikim vratom posvetovalnice, nestopno pričakujoč sodbe. Preje rezervirane neveste so vse povedale, kako je Jože znal lepo govoriti kot da bi »rožce sadile«, kako so pripravljali za poroko. Ena je povedala, da so svahte čakali in da je njena gospa pripravila dobro kosilo. Pa je telefoniral, da ne more priti, ker se ni bratranec prišel v Ljubljano in da se naj poroka preloži na popoldne. Ni ga bilo več. Druga je pripomnila, da je vedela, da je velika baraba, pa je mislila, da ga bo poboljšala. Vse so pa splošno pomilovale obtoženca. Ob 12.30 je predsednik senata razglasil sodbo.

Obtoženi Jože Križnar je bil zaradi tatvine in goljufije obsojen na 20 mesecev robove in v izgubo častnih pravic za tri leta, kakor tudi v plačilo odškodnine prevaranim nevestam. Po sodbi je predsednik vprašal obsojenca:

— 20 mesecev robije! Ali ste slišali? Ali sprejmete sodbo?

— V treh dneh bom povedal. Za enkrat sprejemam samo nastop kazni in se pritožim zaradi previsoke kazni, je odgovoril Jože.

Nabavila sem si le krasne zavesе v specialnem oddelku trdke

A. & E. SKABERNÉ
LJUBLJANA

Druga plat zvona

V petek smo priobčili spomenico, ki so jo izročili peki iz dravske in savske banovine ministru dr. Sršniku. Spomenica obnavlja naši javnosti več ali manj že znano zadevo s prodajanjem kvasa. Prizadeti činitelji so postali seveda takoj pozorni in večer se je vršila v Zagrebu konferenca izdelovalcev kvasa, na kateri se je govorilo tudi o omenjeni spomenici.

Predsednik prodajnega združenja domaćih tvornic kvasa »Ferment« g. Vladimir Ark o je podal o stališču pekov daljšo izjavo, v kateri omenja med drugim, da so inscenirali kampanjo proti izdelovalcem kvasa ljudje, ki bi radi vse drugo, samo ne pocenitve življenjskih potrebščin. Pekji po njegovem mnenju nimajo razloga protestirati proti visokim cenam kvasa, ker je znano, da se je kvas v zadnjih letih trikrat pocenil in da stane navzlic obremenitvi s 4 Din trošarine na vsak kilogram, če ne manj, pa gotovo ne več, kakor pred tremi leti. Če vemo, da o cene moke v zadnjih treh letih močno padle, kvas se pa ni podražil, se moramo po pravici vprašati, zakaj se ni pocenil kruh sorazmerno s cenami moke? In če vemo, da od tega razmerja še ni prišlo, se nam vsiljuje vprašanje, ali ni napačen čas za ustanavljanje tvornic kruha, kakor je bilo pred 20 leti z meščansko pekarno v Zagrebu?

Ni res, da prodajajo izdelovalci kvasa po 31 do 35 Din, temveč ga prodajajo po 26 do 32 Din kilogram. V tem je vračunana državna trošarina 4 Din ter poštni in železniški prevozniki stroški od 3—5 Din pri kg taksi, da ostane fabrikantu pri vsakem kilogramu 18 do 20 Din čistega dobička. Pekji niso računali v svoji kalkulaciji trošarinskih in prevoznih stroškov, njihovi računi

kažejo, da so imeli napadi čisto drugačno tendenco, kakor pa reguliranje cen kvasa in kruha. Ker je dobro znano, da se potrebuje za 1 kg kruha za 8 para kvasa, ne igrajo izdatki za kvas nobene vloge. Znanp je tudi, da se dobi iz 100 kg moke 140 kg kruha in da so zato pretirane cene, če je kilogram kruha dražji od kilograma moke. Po mnenju g. Arka bi ne smel stati kilogram kruha več nego 2,80 Din. G. Arko je tudi izjavil, da je prepričan, da bi izdelovalci kvasa pri cenah popustili za toliko procentov, za kolikor bi peki pocenili kruh, čeprav bi imeli pri tem škodo. Cena 1 kg kruha bi morala biti enaka ceni kilograma moke in vse to bi moralo biti pod strogo kontrolo oblasti.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Torek 24. marca 1931, katoliški Gabrijel, pravoslavni 11. marca Sofronije.

DANASJE PRIREDITVE

Drama: Dom osamelih žena. Red E. Opera: Prodana nevesta. Red B. Gostuje g. Bettelo.

Kino Matica: Moja žena — tvoja žena? Kino Ljubljanski dvor: Hallelujah.

Kino Ideal: Črni jahač. Sentjakobska šola: Predavanje ge. dr. Finkove za obrtne vajenke. Začetek ob pol 19. uri.

Jutri: Sreda 25. marca 1931, katoliški praznik Marijinega Oznanenja, pravoslavni 12. marca Teofan.

JUTRIŠNJE PRIREDITVE

Drama: Marcadet. Izven. Znižane cene. Opera: Mascotte. Izven. Ob 20. Materinski dan kršč. ženskega društva.

Kino Matica: Moja žena — tvoja žena? Kino Ljubljanski dvor: Hallelujah.

Kino Ideal: Pesem bregov.

Ljubljana in higijensko mleko

V nekaterih ljubljanskih listih je izšel 19. t. m. članek propagandne oblike, ki sporoča, da se bodo Osrednje mlekarne v Ljubljani modernizirale in da dobijo celo stroj za bioriziranje mleka.

Vse priznanje mlekarji, ki hoče pokazati pravi napredek, saj to lahko le poveča konzum mleka. Dobro, dokler gre samo za reklamo, ki pa mora biti vseobčja, ne samo enostranska. V Ljubljani privajajo mlečne vse mogoče mlekarne, in nikdo še ni ugotovil, katero mleko ene ali druge mlekarne je boljše. Gotovo pa je, da bo mleko ni nevarno zdravju naše dece, dokler ga skrbne mamice še preveč prekuhavajo. Je torej nesmisel članek tam, kjer pravi, da so strokovnjaki ugotovili, da zbolijo za tuberkulozo do 50% dece radi uživanja mleka. Taka opozorila ne spadajo v reklamo iz preje navedenih razlogov, ker ne veljajo za naše kraje. Sem mnenja, da okužba mleka po tuberkulozi ne prihaja toliko od krave, kolikor pozneje od ljudi, ki z mlekom nepravilno ravnavajo.

Priznavam pa dopisniku, da je nepravilno prekuhavati mleko na doseganji način, ker z uničenjem škodljivih bakterij, se uničijo tudi važne snovi prihajajoče v postev za prehrano dece.

Ima torej bioriziranje mleka veliko prednost pred prekuhavanjem, da celo pred visoko pasterizacijo, čeprav pred nizko ne, ker je nizka pasterizacija cenejša, v domačnosti izvedljiva in ohrani neizpremenjeno mleko na hranilnih snoveh.

Biorizacija mleka ni kaj novega, danes poznano v praksi že novejšo upravljanje mleka, vendar je za Ljubljano tudi to lep napredek.

V naprednih državah preskrbujejo deca s prirodnim higijeničnim mlekom, ki ne pasira strojev. Tudi Medvode, sem čital, da se hočejo prilagoditi načinu pridobivanja dobrega higijenskega mleka.

Bile pa sedaj katerekoli mlekarne, vseh je dolžnost začeti proizvajati dobro mleko. Zato pa ne pomagajo stroji temveč pričetek pri molži sami, že v hlevu in tako dalje, dokler ga ne izročimo v roko konzumentu. Vrči, ki so sposobni za prevoz gnojnice, pa ne smejo v mlekarne, ker tu di dobro naravno mleko pokvarijo.

Pozdravljamo torej splošno higijeno pri vseh, ki bodo privajali mleko v Ljubljano.

Franjo Pavlica, Skofja Loka.

Iz gledališke pisarne

DRAMA

Ljubljanska drama vprižori drevo ob 20. uri poljsko dramo »Dom osamelih žena« v režiji ge. Marije Vere. Nocojšnja vprižoritev se vrši za red E.

Francoska komedija »Mercadet« je ena najboljših dram letošnje sezone. Je izvrstno našuširana in ravno tako izvrstno podana. V glavni vlogi nastopi g. Levar. Mercadet se ponovi v sredo na praznik dne 26. t. m. pri globoko znižanih cenah. Posamezni sedeži so od 20 Din navzdol. Na to predstavo opozarjamo vse ljubitelje naše drame, ki se žele poslužiti izredno znižanih cen.

Nova premijera v drami. V nedeljo dne 29. t. m. se po presledku večih let vprižori zopet na našem odru velezabavna veseloligra »Pri belem konjčiku«. Glavne vloge igrajo: g. Nablooka in gg. Kralj, Cesar, Zelezniak, Levar in Daneš. Režija je prof. Sestova.

OPERA

Danes se vprižori melodijozna, večno mlada Smetanova opera »Prodana nevesta« z go. Jungjenac-Gavella v naslovni partiji. Kecal, zabavnega mešetarja poje kot gost g. Bettelo, Janka g. Gostič, Vaška g. Kovač, dalje sodelujejo ga. Kogeljeva, gne. Španova, Ramšakova, gg. Grba, Janko, Šimončič, Sekula, baletni zbor z gno. Moharjevo in g. Golovinom in drugi. Dirigent g. Neffat. Predstava se vrši za abonma reda B.

Jutri v sredo popoldne se ponovi opereta Mascotte (Dekle sreče) z go. Poličerovo v naslovni partiji. Predstava se vrši izven abonmaja po znižanih cenah.

Ne odlašajte velikonočnega nakupa na zadnje dneve.

Sedaj so naše prodajalne polno založene.

Sedaj morete pomeriti vse, kar rabite in želite.

Velika noč na pragu

Prve znanilke pomladi — Izložbena okna so polna nogavic, ki tudi nekaj pomenijo

Ljubljana, 24. marca.

Čez noč smo dobili pomlad. Sneg je vze-
lo, da ne vemo kdaj in ptiči so zapeli, ka-
kor jim velevala pratika in srce. Po vrto-
vih so se posvetili zvončki in vijoličastega
žetana je polno povsod, trobentice so pa
šele pred Majerjem ob Frančiškanskem mo-
stu, tam, kjer se od semenjarij na Cankarje-
vem nabrežju pa dohi do konca kresije vle-
če dolg pisan venec butar, Trobentice,
zvončke in norice, lepo povezane v šopke,
so pred Majerjem druga leta prodajale
mlade deklice. Čudna je njih usoda, da se
evetličarke tako naglo postarajo: lani še
nežna devičica, letos pa že moka, robustna
žena — no, saj ne trdim, da bi bila ista kot
lani, ali evetličarka je vendarle.

Na Krekovem trgu okrog tiste hišice s
tolikimi vhodi je naslonjenih polno dreves.
Iz Dorfarjev in Zabnice so jih pripeljali
drevničarji in ljudje prav pridno segajo po
jablanicah, hrustah in marelcih z najme-
nitnejšimi imeni najpomembnejših sort. Kako
je z imeni, bomo videli šele čez nekaj let.
Sedaj se pa človek pač zanese na kredit
žabniških drevničarjev. Res je, da se je že
primerila kaka zamenjava, vendar je pa za-
menjavo vsako leto manj in gotovo so gorenj-
ski drevničarji, ki svoja krasna drevesa
pošiljajo po vsej državi, bolj zaupanja vred-
ni kakor druge inozemske drevnice, ki so
po večini že delniške družbe v židovskih
rokah, nosijo pa seveda še imena svojih
slavnih ustanoviteljev.

Misijon gre h koncu, vse duše se svetijo
kakor ogledalo in tudi nebo se je obrisalo,
da je posvetilo solnce. Čez oltarje so se
obesile vijoličaste zavese tihe nedelje in
pokore. Ampak za tišino in pokoro se po-
mladni vetrovi ne brigajo. Noč in zima be-
žita pred njimi, velika noč hodi za njima.
Vstajenje!

Velika noč mora biti v novi obleki, tako
je bilo pravilo v starih, bolj časih, sedaj
pa nova obleka ni več zapovedana, čeprav
jo dikтира sama »Micky-mick« pri »Eliti«.
Sploh vsa Ljubljana se je izpremenila v raz-
stavno pomladnih novosti. Podobno je, kakor
bi za novo obleko zadostovale same nogavi-
ce, saj jih vse trgovine razstavljajo na sto-
tine in polna izložbena okna. Toliko nam
torej še zaupajo trgovci, da zmoremo par
nogavic. Saj nas pogovori in tudi naše ka-
valirstvo. Sicer so pa nogavice prav čedni
piruhi in kar pomladi se človek, če jih ogled-
duje. Ah, ali pa celo pomerja... Pomlad,
pomlad!

Vsa Aleksandrova cesta je v znamenju
nogavic, a Magdič in Kette sta pokazala,
da prodajata lepe piruhe tudi za gospode.
Najbolj spomladanska in zadnji čas sploh
pomladena je pa firma Ant. Krišper. Vsa
njena okna v Stritarjevi ulici so polna no-
gavic, ki jih priporočajo štirje veliki go-
spodje v I. nadstropju. Ali pa tista dva za-
jca nad glavnim vhom! Niti tista vesela
učiteljica iz dolenske dežele ni znala tako
lepo migati z ušesi kakor ta dva simbola da-
rovalcev piruhov. Pomislite, pa je učiteljica
nalašč študirala za profesorja miganja z
ušesi. Po vsem preteku pa zelen latnik s
piščanci, rumenimi kakor koruzni žganjci.
Vseposvodo nežno pomladno zelenilo, speci-
jalna razstava zajčkov in janičkov, zlasti za-
nimivo je pa tisto čudno drevo, kamor o
praznikih zleze tudi razsoden in moder
človek. Nekako drevo spoznanja, ampak na
njem se »guncajo« afence. Tudi drevo, ki na
njem cveto pravi velikonočni zvonovi, ni
napačna ideja. Da, marsikateri lepi torbici
in elegantni obleki bodo zvonili, ostane
pa le pomladno hrepenenje in — raztrgane
nogavice.

Tudi Samec ima same nogavice, ki jih
razkazuje same gospodične — brez spod-
njega telesa. »Dame ohne unterleib« in no-
gavice in pomlad pa vendar ne spadajo sku-
paj. Za gospode so namenjene le kravate.
Kakor vidimo, pozna g. Samec tudi naše da-
me.

Bolj optimističen je Korel Soss. Sicer
ima tudi ogromne kolekcije nogavic, vendar
pa gospodom zaupa, da bodo izbrali tudi
kaj okrog tistega famoznega jajca z ogleda-
lom na sredi. Za gospode tudi predvsem
kravate, srajce, a v veži jim cveto beli
rožki. O, jerum...

Edino A. & E. Skaberne ne namiguje.
Ta firma je namreč aranžirala okrog vaze
z matičami najlepša blaga za pomladanske
obleke. Tudi ta trgovina ne more biti brez
jajca: rdeče je in prepasano imi rumen
trak. H kateremu društvu neki ta piruh
spada, ne spominjam se rumenih travok niti
z univerze.

Tudi L. Mikuš se je prenovil in pomladil.
Zelene žabe lezejo na mušnice in gotovo
prerokujejo dež. Saj firma prodaja marelje.

Od Herzmanskega diši cvetje prav na
ulico in iz Trnovega vejejo dišave razstave-
nega gnoja po vsem mestu — tak je pač
prihod pomladi.

prireditve vedno deficitne. Vsekakor se go-
di tovrstnim kulturnim društvom v tem po-
gledu krivica, saj so na primer razne javne
sportne prireditve proste taks, koncerti so
pa tako obdavčeni. Poleg tega dela JPS tudi
na to, da dobe pevci tudi pravico do voznih
olajšav, zlasti ob prilikah pevskih gostovanj.

Društvo je tudi založnik muzikalij ter
izdaja že 7. leto svojo glasbeno revijo »Zbo-
ric«, ki jih urejuje g. Z. Prelovec. Društvo
zalaga z muzikalijami mnoga pevška dru-
štva, prodaja skoraj brez vsakega dobička,
če pa računamo delo založbe, pa celo —
brezplačno. V preteklem letu je oddalo 501
partitur, 274 partiturnih glasov in 169 po-
sameznih glasov.

V arhivu je ob zaključku poslovnega leta
5850 partitur, 304 moških zborov in 140 me-
šanih in 21 ženskih dvospevov.

Blagajniško poročilo izkazuje 24.095,74
Din dohodkov in 27.547,84 Din izdatkov.
Vzrok nazadovanja imovinskega stanja se
navajajo premali dohodki, premalo podpor-
nih članov in volil, na drugi strani je pa
imelo društvo zaradi nastopov mnogo stro-
škov.

JPS je odklopal ob priliki nastopa Hu-
badove župe tudi 7 članov »Lj. Zvonac«
za njih pevske zasluge za 20 in večletno vztraj-
no pevsko udeleževanje v društvu. Odklo-
penci so prejeli na obnem zboru lepe di-
plome in sicer: ga. Pipp Marija in gg.: čast-
ni predsednik društva dr. Švigelj Anton,
predsednik »Zvonac«, Drenovec Lujo, pevo-

vodja Prelovec Zorko, upravnik društva
Lombar Lojze in Pipp Lojze.

Sprejete so bile tudi spremembe društv.
pravil in sicer, da se reducira odbor od 16
na 9 članov, dalje, da se podaljša poskusna
doba za člane od 3 mesecev na leto dni in
da se popravi nekatere napake v stiliza-
ciji, ki kvirajo zmisel.

V novi odbor so bili z malimi izpremem-
bami izvoljeni člani prejšnjega odbora in
sicer: predsednik Drenovec Lujo, podpred-
sednik Matul, pevovodja Prelovec Zorko,
tajnik Drašlar K., (nam. Milač), blaginjak
Lombar (nam. Danica Pelanova), gospodar
in zastavonoša Pipp Lojze (nam. Wohinz
Ludvik), revizorja Grile J. in Iljaš, pevka
Danica Pelanova (nam. Marica Ramškova).

Pri slučajnostih je bil na predlog g. Pre-
loveca z velikim odobravanjem soglasno iz-
voljen za častnega člana p. Hugolin Sattner.

Pred zaključkom obnega zboru je spre-
govoril častni predsednik dr. Švigelj, čestil
je društvu k njegovim lepim uspehom
ter povdarjal, da je pevski zbor »Lj. Zvonac«
na takni višini, da ga po pravici zavajajo
vsa naša pevška društva in so zvončaji res
lahko ponosni na svoje društvo. Apeliral je
na zbor, naj goji še tudi vnaprej prelivsem
slovensko narodno pesem, manj pa hiper-
moderne. Zelel je društvu, da se vnaprej
posli pastavo slovenske in jugoslovenske
pesmi in si ohrani svoj zaslužni sloves.

Občni zbor je potekel v pravi pevski
harmoniji ter medsebojni bratski iskrenosti
in solidarnosti.

nje v mestni hiši, ni ponehal. Pomanjkanje
stanovanj je v Ljubljani še vedno precej
veliko. Stanovanjskih reflektantov je pa
za mestne hiše tudi zato dovolj, ker so na-
jemnine znatno nižje, kot pa v večini pri-
vatnih hiš. Posebno malih stanovanj za
zmerne najemnine silno primanjkuje. Z
zgradbo zaslihih stanovanjskih hiš in bar-
ak je mestna občina dala stredo velikemu
številu občanov. Ki drugače sploh ne bi
mogli priti do stanovanja. To svojo akcijo
bo morala občina tudi v bodoče po možno-
sti nadaljevati, četudi ni zamočati dej-
stva, da je z investicijami za stanovanjsko
akcijo že sedaj preobremenjena.

Na splošno je bila tudi privatna zidava
stanovanjskih hiš v Ljubljani zadnja leta
zelo živahna. V povojni dobi se je do kon-
ca leta 1930 zgradilo 835 hiš z 2195 stano-
vanji. V letu 1930 je bilo izdanih uporabljenih
dovoljenj za 126 novozgrajenih stanovanj-
skih hiš in za 25 adaptacij v stanovanjske
namene.

Mestna občina je privatno inicijativno
za zgradbo stanovanjskih hiš podprla z ga-
rancijami za stavbne kredite in z odsto-
pom mestnega sveta. V cellem je izdala
mestna občina do konca l. 1929 za 17 mi-
lijonov 510.000 Din garancij za stavbne
kredite in to stavbnim zadrugam ter po-
samesnikom. Tekom leta 1930 so bile iz-
dane še naslednje garancije za stanovanj-
ske kredite: Zadrugi »Domačija« za 2 mi-
lijona dinarjev, za zgradbo stanovanjske
hiše Hranilnega in posojilnega konzorcija
3 milijone dinarjev in za gradnjo zaslihih
hiš 400.000 dinarjev. Skupno je občina ga-
rantirala za stanovanjske namene doslej
22.910.000 dinarjev, svota, ki sama po se-
bi brez besedi dokazuje, da občina ni za-
nemarljiva problema stanovanjske bede.

Pri tej priliki bodi še omenjeno, da je
občina prevzela tekom leta 1930 še stavb-
no garancijo za zgradbo novega poslopja
Trgovske akademije v znesku 4 milijonov
dinarjev in za Trgovsko bolniško podpor-
no društvo v znesku 1.500.000 dinarjev.
S tema garancijama je bilo izvršeno kul-
turno in socialno delo: omogočena je zida-
va poslopja za izobrazbo našega trgov-
skega naročaja in dana možnost, da pri-
vatni nameščenci zgrade svoj sanatorij.

Veliko breme za občino so bile sedaj
mestne vojašnice. Upamo pa, da bo to
vprašanje tudi tekom letošnjega leta
ugodno rešeno. Vojaška uprava je že pri-
stala na to, da prevzame vojašnice v svojo
last in kar je za mestno občino važno, tudi
v svojo upravo, občina pa dobi v zamenja-
vo v last Šentpetersko vojašnico in bivšo
vojaško jahalnico v Trnovem.

Vzdrževalne stroške za mestne hiše
smo zreducirali v letošnjem proračunu na
minimum in izvedli princip štednje do
skrajnosti. Poleg tega je dobila mestna
uprava nalog, da strogo pazi, da se najem-
nine v mestnih hišah v redu plačujejo in
da se vsled stanovanjskih dolžnikov še ne
poveča deficit, katerega ima že tako mesta
občina pri stanovanjskih hišah.

Kar se tiče nabavk v področju mestne-
ga gospodarskega urada bodi omenjeno, da
se nabavke vrše smiselno po določbah o
državnem računovodstvu, da se večje do-
bave razpišejo in oddajo najcenejšemu po-
nudniku ter da se pri tem varuje prednost
ljubljskih obrtnikov in trgovcev.

Kanalizacijska in druga dela

Zadnji čas po izboljšanju vremena se
očituje na naših cestah živahna delavnost,
razširjajo se kanalizacijska, vodovodna in
elektrovodna omrežja. Na Rimski cesti od
Ulice rimske legije do Bleiweisove ceste in
na Dunajski nasproti Trdinove ulice iz-
menjujejo električne kable za istosmerni
tok z novimi za izmenični. Na Bleiweisovi
cesti izpeljujejo požiralnike za cestno vo-
do že delj časa. Delo je izvršeno od Dunajske
ceste do muzeja. Na tej cesti polagajo tudi
vodovodne cevi od Gosposvetske do Du-
najske ceste. Pri železniškem prelazu na
Gosposvetski cesti so večeraj priključili
električni kabel na tramvajski elektrovod.

Na Dunajski cesti od železniškega pre-
laza do Pokopališke ceste kopljejo globok
jarek za kanalizacijo, katero si ljudje že ta-
ko dolgo žele. Znano je, da Dunajska cesta
onkraj železniškega prelaza še ni bila ka-
nalizirana, zato je bila ob vsakem deževju
preplavljena, letos pozimi pa naravnost v
stahovitnem stanju, zdaj bo pa vendar konč-
no konec teh stahot. Kanalizacijo bodo
priključili h glavnemu zbiralnemu kanalu,
ki bo izpeljan skozi Pokopališko ulico in
Bežigrad v Šiško. Zbiralni kanal grade že
od jeseni, delajo so tudi vsi zimo. Kmalu
bo zgrajen od Dunajske ceste; delo počasi
napreduje, ker leži čez 8 m globoko. Kana-
lizacijska cev na Dunajski cesti meri v
premeru 60 cm. Od Sv. Kristofa proti Po-
savi pa popravljajo cestišče Dunajske ce-
ste, za kar je bil že zdavnaj zadnji čas.
Grušč za posipanje je iz lomljenega apnen-
ca. Cestišče gladi pami valjar.

Če pojde vse leto tako naprej bo Ljub-
ljana končno temeljito ozdravljena, kar bo
resničen napredek.

Pri boleznih ledvic, seči, mehurja in
danke omili naravna »Franz Josefova«
grenčica tudi silne težkoče pri potrebi v
zelo kratkem času. Spričevala iz bolniš-
nic potrjujejo, da je »Franz Josefova«
voda, ker olajša potrebo brez bolečin. ze-
lo priporočljiva za redno uporabo za sta-
ro in mlado. »Franz Josefova« grenčica
se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in
specerijskih trgovinah.

Pr zdravniku.

— Pa vendar ne spite z odprtimi
ustmi?

— Tega pa res ne vem, gospod dok-
tor. Toda nočoi, ko zaspiš, bom že pazil,
da bodo usta zaprta.

Pevsko društvo „Ljubljanski Zvon“

je tudi lani uspešno in plodonosno delovalo, kakor je pokazal snočnji občni zbor

Ljubljana, 24. marca.

Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« je
imelo snočnji svoj 26. redni občni zbor.

Naša javnost zna gotovo dovolj ceniti to
naše najmočnejše, najagilnejše in najpožr-
tvovalnejše društvo, čigar sloves sega tudi
daleč preko meja naše domovine. Zato ni
potrebno, da bi ob tej priliki še posebej
povdarjali zasluge in pomen »Lj. Zvonac«
za naše kulturno življenje. »Lj. Zvon« je bil
ustanovljen že l. 1896 kot »Katoliško pev-
sko društvo«, l. 1905 pa je bil reorganiziran,
zato so letos obhajali 25-letnico njegovega
obstoja.

Obnega zboru se je udeležilo številno
članstvo. Po nagovoru predsednika L. Dre-
novca so funkcionarji podali svoja poročila.

Iz tajniškega poročila posnemamo, da je
zbor pridno vabil vse leto pod vodstvom
agilnega in požrtvovalnega pevovodje Zorka
Preloveca, saj je imel skupno 94 pevskih vaj
in sicer 17 ženskega, 25 moškega in 52 me-
šanega zbora, to se pravi, da je bilo skupno
1226 ženskih in 1448 moških glasov. Razmer-
je glasov je 14 : 11,5 : 8,5 : 19 pri mešanem
zboru, to je 728 sopranov, 598 altov, 442 te-
norjev in 1006 basov.

Pevski zbor šteje 68 aktivnih članov.

Kot izredno marljivi in vztrajni pevci, ki
niso zamudili nobene pevske vaje, so bili
imenovani: Hrastnik Anica, Lukas Oton,
Tomazin Metod in Vahen Miha. Imenovani
so tudi prejeli posebne nagrade.

Pevski zbor je med letom mnogokrat
nastopil. 6. maja je društvo sodelovalo na
koncertu za revno mladino, 28. maja je pa
priredilo škofu Jegliču podoknico k nje-
go 80-letnici. Naslednji dan je sodelovalo
na koncertu v proslavo Jegličeve 80-letnice
v Unionu. 21. maja se je »Zvon« udeležil
proslave 100-letnice rojstva skladatelja B.
Irpava v Celju. 20. junija se je društvo
udeležilo pogreba A. Maleja. 1. avgusta je
nastopilo skupno z drugimi zbori ob priliki
gasilskega kongresa pri slavnostnih podokni-
cah dvorni dami Franji Tavčarjevi in sta-
rosti gasilcev Josipu Turku. 25. in 26. av-
gusta je društvo sprejelo naše rojake izseljen-
ce iz Westfalske in Francije. 30. avgusta se
je udeležil oktet odkritja spominke plošče
ponesrečenemu turistu Hermanu Brandtu v
Triglavskem pogorju. 8. oktobra je društvo
priredilo koncert v Radio-Ljubljani, prav
tako je priredilo radio-koncert tudi 28. no-
vembra. Društvo je tudi sodelovalo 1. de-
cembra na novinarskem koncertu in pri ža-
lnih svečanostih na pokopališču, 7. novembra

se je udeležilo sprejema ministrskega pred-
sednika. Poleg tega je »Zvon« nastopil tudi
na nedavnem koncertu Hubadove župe in še
mnogokrat med letom so se posamezni člani
udeležili pogrebov in tudi sicer so se pe-
vci mnogokrat udeleževali pri raznih prilik-
kah ter bili javnosti vedno na razpolago.
Njih požrtvovalnost se seveda vse premalo
ceni, pa zato javnost mnogo dolguje plemen-
itimi, skromnim kulturnim delavcem, ki si-
cer ne iščejo hvale in priznanja, s tem pa
ni rečeno, da ju ne zaslužijo.

Dopisov je prejel tajništvo, odnosno
odposlalo — skupno — 208, pod temi pa
niso vštete okrožnice, vabila itd. Tudi kores-
pondenca društvene založbe se vodi posebej.
Odborovih in sej eksekutivne je bilo 17.
Udeležilo se jih je povprečno po 11 odbor-
nikov.

Med ustanovne člane je pristopilo 5 čla-
nov, med njimi tudi Gremij trgovcev.

»Lj. Zvon« je včlanjen v »Jugosloven-
skem pevskem savez«, v Hubadovi župi,
ki je pododsek JPS, ki je bila ustanovlje-
na lani 25. maja.

Po tajniškem poročilu je govoril pevo-
vodja g. Z. Prelovec, ki je tudi pevovodja
Hubadove župe. Med drugim je dejal, da je
z zborom še kolikor toliko zadovoljen, ter
da je isti dosegel na župnem koncertu do-
kaj časten uspeh, vendar bi lahko še čast-
nejšega — še je potrebno mnogo dela,
vztrajnosti, vaj... Zlasti je potrebno, da
člani nikdar ne zanemarjajo vaj ter da se
vedno z ljubeznijo oklepajo dela. — »Lj.
Zvon« bo gojil tudi vnaprej predvsem
slovensko narodno pesem. Društvo priredi
seni koncert slovenske vokalne glasbe. —
Pevovodja je mnenja, da je za vsak zbor
najboljše, da se posveča predvsem svojim
domačim pesmim, v katere se najlažje vsak
posameznik vživi ter jih globoko občuti.
Kakor ne morejo Srbi razumeti dovolj do-
bro naše pesmi, prav tako tudi mi ne more-
mo povsem pravilno oživeti in občutiti sr-
bske pesmi. Zato bi bilo pogrešno, če bi ho-
tel postati »Lj. Zvon« nekaj jugoslovanski
pevski zbor. Zaradi tega pa »Zvon« seveda
ne bo zanemarljal tujih pesmi, le slovenskim
bo vedno dajal prednost. Med drugim je g.
pevovodja tudi omenil oktet društva, ki ga
vodi podpredsednik g. Matul; oktet je do-
segel lepe uspehe.

Dalje je omenil, da se JPS bori za opro-
stitev ali da se vsaj znižajo davčne, odnosno
oblastne pristojbine za pevske nastope, kon-
certe, ki so zelo visoke ter so radi tega te

delimo na pet delov: na proračun redne ob-
činske uprave, na proračun izrednih grad-
benih del, na proračuna posebnih kreditov
iz obligacijskega in gradbenega posojila,
na proračun meščanske imovine in na pra-
račun občinskih podjetij.

Proračun redne občinske uprave (mest-
ni zaklad) izkazuje potrebščine 50.590.888
dinarjev, pokrpati 43.494.199 dinarjev in
primanjkljaja 1.096.689 dinarjev. Primanj-
kljaj bo pokrit z višjimi dohodki iz občin-
skih davčnin, kot je bil pokrit laniškoletni
proračunski primanjkljaj v znesku Din
1.438.317. Redni občinski proračun je za 2
milijona dinarjev višji od lanskega. Pov-
šek proračuna je nastal vsled višjega iz-
datka za državno policijo in vsled anuitet
za nova posojila, ki so se najela, ali se še
le bodo najela v gradbene in regulacijske
svrhe.

Proračun izrednih gradbenih del (iz-
redni promet) izkazuje potrebščine Din
46.454.702, v kateri svoti je zapodan tudi
kaldeminski fond v znesku 23.820.374
dinarjev. Vsa posojila, ki jih izkazuje iz-
redni promet, imajo v rednem proračunu
kritje v anuitetah.

Proračuna 6% obligacijskega in 6%
gradbenega posojila izkazuje potrebščine
6.408.368 dinarjev. Z obligacijskim po-
sojilom je bil finansiran del stanovanjske
akcije, gradbeno posojilo pa služi za fi-
nansiranje tramvajske proge.

Proračun meščanske imovine, del ob-
činskega socialnega skrbstva, izkazuje po-
trebščine v znesku 492.498 dinarjev.

Proračuni vseh mestnih podjetij (klav-
nice, vodovoda, elektrarne, pilarnice, po-
grebnega zavoda, zastavljalnice in pripre-
ge) izkazujejo potrebščine 31.050.294 Din.
Celokupna potrebščina vseh občinskih
proračunov za leto 1931 znaša torej Din
134.504.232.

Ze navedene številke kažejo, da je ob-
činsko gospodarstvo veličino, saj izkazuje
višji proračun kot pa banovino.
Osnutek proračuna za l. 1931 je bil iz-
gotovljen koncem oktobra 1930 in bi bil
pri normalnem poteku razmer lahko pra-
vočasno obdelan v finančnem odseku ter
odoben od občinskega sveta in nadzor-
stvenega oblastva, t. j. ministrstva za fi-
nanca.

Zakasnitev obravnave je povzročila ne-
jasnost, ki jo je ustvarila novela k zakonu
o državnih neposrednih davkih, s kate-
ro je bilo uklenjeno z 31. decembrom leta
1930 pobiranje gostaćine in pa na inter-
vencijo zveze mest od merodajnih orga-
nov dana zagotovitev, da se bo ta zakon-
ska odredba začela izjavljati šele po 31. de-
cembru 1931. Zagotovilo je bilo uzakonje-
no šele sredi decembra 1930 in šele tedaj
je mogla občinska uprava postaviti prora-
čun na trdno podlago. V nasprotnem pri-
meru pa bi bila primorana, da poišče za
izpadlo gostaćino nadomestek v drugi
obliki, kar bi bilo imelo za posledico, da se
dobršen del proračuna popolnoma prekon-
struira.

Uprava in personalije

Poslovanje občinskega sveta in magi-
stratne uprave temelji na več desetletij
starih predpisih. Ni se torej čuditi, da
vsled zastaralosti zakonskih predpisov ne
odgovarja uprava duhu novega časa.

Občinski statut bo spremenjen z no-
vim zakonom o mestnih občinah, ki se pri-
centralni vladi pravkar izdeluje in ki bo
pred uzakonjenjem poslan mestom v izja-
vo. Želimo, da bo novi zakon omogočal so-
delovati v občinski upravi najširšemu kro-
gu občanov, da bo zakon varoval avtono-
mno občinske uprave in da ne bo zakon
podrejal Ljubljane položaju Zagreba in
Beograda.

Zelo aktualno postaja tudi vprašanje
inkorporacije okoliških občin k Ljubljani.
Mestna občina se ne bo branila inkorpo-
racije občin, ki tvorijo z mestom že sedaj
gospodarsko in socialno enoto in ki so
zvezane z mestom v strnjem stavbnem
sistemu. Nesprejemljiva pa je popolna in-
korporacija omih občin ali delov občin, ki

imajo pretežno agrarni značaj. Možna je
korektura občinskih mej, ki bi pritegnila
k Ljubljani strnjeno zasedani del Viča,
Rožne doline, cel rožniški in šišenski hrib,
vas Zgornjo Šiško in vas Moste in mestni
del Rudnika. Izključena je pa velika Ljub-
ljana z eno občinsko upravo, ki bi obse-
gala ves teritorij imenovanih občin, vklju-
čivši kraje, ki imajo čisto poljedelski zna-
čaj. Interesi teh krajev so v gledanju na
upravo občin od mestnih interesov tako
različni, da bi bilo harmonično sožitje ne-
mogoče. Vprašanje inkorporacije je prav-
kar v študiju in bo občinski svet imel
kmalu priliko v tem pogledu zavzeti svoje
stališče.

Kar se tiče interne magistratne uprave
je županstvo s 1. januarjem 1931 izvedlo
hvalovredno reformacijo, ki se je že tekom
prvih mesecev dobro obnesla. Notranja
administracija je poenostavljena, reševan-
je aktov ekspeditivnejše in odgovornost
za uradovanje točnejša in ožje označena.
Mestno knjigovodstvo je uvedlo nov, pre-
glednejši sistem modernizirane kamarali-
stike po češkem vzorcu. Prav tako se je
izvedla modernizacija trgovske admini-
stracije pri pilarni in elektrarni. Na pre-
ureditvi mestne uprave se dela še naprej
in bo med drugim ena prvih nalog, da se
statuti upravnih odborov mestnih podjetij
preuredi tako, da bo gospodarsko vodstvo
prožnejše in v večjem soglasju s celotno
mestno upravo, kot je pa sedaj.

Stalež mestnih uslužbencev se ni od
lanskega leta bistveno spremenil, ako iz-
vzamemo nove provizorne nastavitve pri
dohodarstvenem uradu, ki je potreboval
vsled novih tarif več personala. Personalni
odsek je izdelal novo službeno pragmatiko
za mestne uslužbence, ki je sedaj v študiju
glede finančnega efekta. Kakor je per-
sonalni odsek izdelal službeno pragmatiko,
bi stala nova prevedba uradništva najmanj
1.200.000 dinarjev in še bližnja leta nadalj-
nih pol milijona dinarjev. Občinske finan-
ce pa takega ogromnega izdatka ne zmoe-
rejo. V proračunu je predvideno za novo
službeno pragmatiko pol milijona dinar-
jev. Gotovo bi ta znesek zadostoval za
pravično prevedbo in nameščenci bodo la-
hko zadovoljni z novimi položaji. Predvi-
doma pride nova službeno pragmatika v
razpravo v občinskem svetu že na eni pri-
hodnji seji in rešeno bo vprašanje, s ka-
terim so se brez uspeha bavile vse občin-
ske uprave v povojni dobi. S sprejetjem
nove službene pragmatike bo ugotovljen
tudi status občinskih nameščencev, kar
bo za bodočnost preprečevalo, da bi se
kdaj nastavljal nove moči na mesta, ki
sploh niso izpraznjena in ki niso potrebna
v interesu občinske službe.

Dnevne vesti

— 60-letnica prof. dr. Ernesta Laura. V četrtek 26. t. m. izpolni 60. leto redni profesor tehniške visoke šole v Ljubljani, tajnik švicarskega kmetijskega tajništva in direktor švicarske kmetijske zveze v Bruggu dr. Ernest Laur. Jubilant je znan v strokovnih kmetijskih krogih vsega sveta. Za naše poljedelstvo si je pridobil mnogo zasluge, da je izpolnil, da sprejemajo švicarske poljedelske ustanove naše kmetijske praktikanke. Tako je bilo lani v švicari 86 praktikanov iz vseh krajev naše države. Jubilant je pristal na predlog, da se proslavi njegova 60-letnica tudi v naši državi. V četrtek ob 11.15 se bo vršila v prostorih ljudskega vseučilišča v Zagrebu svečana matineja, na kateri bodo strokovnjaki pojasnili zasluge dr. Laura za razvoj kmetijstva sploh in pa za kmetijstvo v naši državi še posebej.

— Iz odvetniške službe. V imenik advokatske komore v Ljubljani je bil vpisan dr. Ferdinand Majaron s sedežem v Ljubljani.

— Otvoritev telefonskega prometa med Sevnico in vsemi centralami v švicari. Uradno se razglasi, da je od 10. t. m. naprej odprt telefonski promet med centralo Sevnico in vsemi centralami v švicari. Pristojbina za navadno govorilno enoto v vseh relacijah znaša 75.35 Din. — Isti dan je bil odprt telefonski promet tudi med Ormožem in Trstom. Pristojbina za navadno govorilno enoto znaša 14.75 Din.

— Nizozemski novinarji na našem Primorju. 20. aprila prispe na Sušak 20 nizozemskih novinarjev, ki se bodo s parnikom »Ljubljana« vozili ob naši obali do Kotora in se ustavili v vseh večjih krajih Primorja. Med velikonočnimi prazniki pa prispe na Sušak 20 akademikov iz Poznanja. Tudi ti posetijo večje kraje našega Primorja.

— Razmah telefonskega prometa v dravski banovini. Telefon je zelo priljubljeno prometno sredstvo. Kraji, ki nimajo na svojem poštnem uradu ne brzojava, ne telefona, prosijo pošto upravo, naj jim napravi predvsem javno telefonsko govorilnico. Kakor se čuje, je zdaj v delu v poštah delavnicah v Robbovi ulici 20 telefonskih celic, ki jih dodelijo poštne in novi telefonski uradi v dravski banovini.

— Uradni dan Zbornice za TOI v Mariboru se ne bo vršil v sredo 25. t. m., temveč v četrtek, 26. t. m. v prostorih Gremija trgovcev v Mariboru, Jurčičeva ul. 8.

— Nova suita slov. narodnih pesmi. Kapelnik dr. Jos. Cerin je zložil novo suito slov. narodnih pesmi »Solčni dnevi, pesmi za dobro voljo«. Zbral je v tej suiti 16 veselih pesmi in jih priredil v veliko umetniško fino so do godbo na lok in na pihala. Klavirski glas je v tisku.

— Shakespeare: Komedija zmešnjav. Prevzel Oton Župančič. Izdala in založila Tiskovna zadruga v Ljubljani. Cena brošurine knjigi Din 28.—, vezani Din 38.—. Poština Din 2.—. Tiskovna zadruga je pravkar izdala sedmo knjigo svojega Shakespearea, ki ga mojstrsko prevliva v slovenski jezik Oton Župančič. »Komedija zmešnjav« ne spada med največja in najpomembnejša dela nemirnega angleškega dramatika. Če ni mogočno drvo, ki kipi v višave človeške duha, pa je kakor pisana greda sredi med takimi drevesi, vsa posajena s pristnim Shakespearevim humorjem. Njegov vonj je nekoliko starinski, a prav zato očarljiv. Iz podobnosti dveh parov dvojčkov in zakonske dvojice, ki jih je ločila nevihta na morju in ki gredo vsak na svojo stran ter se najdejo šele mnogo pozneje v Efezu, ne da bi se spoznali, je Shakespeare ustvaril resnično »Komedijo zmešnjav«. Vozel, ki nastane zaradi te podobnosti in nenadnega srečanja, je čudovito zapleten in samo Shakespeare ga je mogel razvozlati toli večje in z dramatsko spretnostjo, ki na vsaki strani razodeva mojstra. Komedija je pretežno verzificirana in ima sredi med kosatim humorjem nekatera lirsko-nežna mesta in duhovite misli o zakonu in ljubezni.

— Prepoved zahajanja v krčme. Okrajno sodišče v Litiji je prepovedalo kovaškemu mojstru v Smartnem pri Litiji Martinu Mahu zahajanje v krčme za dobo 2 let.

— Elektrifikacija Kašela. Kaštel-Kambelovca je dobil končno s priključitvijo električne struje na vod Šušurac. Trogir električno razsvetljava. Prvič so začele električne žarnice v nedeljo zvečer. Prebivalstvo je seveda električne razsvetljave zelo veselo.

— Smrtina kosa. Davi je umrl v Ljubljani po kratki mučni bolezni državni upokojenec g. Franc Gaberšek v 70. letu starosti. Pogreb bo jutri ob 17. iz hiše žalosnosti Prule-Sredina št. 8. Blag mu spomin! Težko prizadeti rodbini iskreno sožalje!

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo večinoma oblačno, neantonično in hladnejše vreme. Tudi večer je bil po vseh krajih naše države bolj ali manj oblačno, v mnogih je deževalo. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 16, v Zagrebu 14, v Mariboru 13,6, v Ljubljani in Skoplju 13, v Beogradu in Sarajevu 10 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 766.8 mm, temperatura je znašala 1.7.

— Trdovratna samomorilka. 18letna služkinja Barbara Ujvari v Osijeku je hotela že pred dnevi skočiti v samomorilnem namenu v Dravo. Slučajno je pa prišel mimo neki meščan, ki jo je zadržal in odvedel na policijo. V nedeljo zvečer se je pa Barbara zastrupila. Odpeljali so jo v bolnico, kjer se bori s smrtjo.

— Dekleto zgorelo. Iz Bjele poročajo o tragični smrti 5-letne Rame Bekričovi. Njena mati je odšla po opravkih k sosedu, dekletke se je pa med igranjem približalo peči tako, da se ji je vnela obleka. Sirota je obupno klicala na pomoč, toda ko je prihitala mati, je bilo že prepozno. Dekletke je zadobil tako strašna opekline, da je kmalu umrla.

— Samomor sarajevskega trgovca. V nedeljo popoldne se je obesil sarajevski trgovec Moric Papo. Po obedu je odšel na hodnik in ker se dolgo ni vrnil, je potikal njegov brat na stranišče, pa se ni nihče odzval. Ko so pa odprli stranišče, so našli trgovca obešenega. V smrt je šel zato, ker je podpisal nekemu dalmatinskemu trgovcu memo na 200.000 Din, ki bi jih bil moral plačati. S tem bi bila njegova eksistenca uničena.

Iz Ljubljane

—lj Potovanje podžupana prof. Jarca v Beograd. Včeraj smo poročali, da je odpotoval podžupan prof. Evgen Jarc v Beograd intervenirat v komunalnih zadevah, kar pa ni res. Njegovo potovanje v Beograd je, kakor smo izvedeli na merodajnem mestu, čisto zasebna stvar.

—lj Kupca tramvajske garaže na Zaloški cesti sta, kakor se čuje, D. H., ki ima v bližini garaže svoje industrijsko podjetje, in bližnji trgovec A. S. Ko bo nova tramvajska garaža na Celovski cesti onkraj šiške dograjena, premesti Maloželezniska družba svoje uradno poslovanje v novo garažo, staro pa prepusti novemu gospodarju.

—lj Najlepša garaža v Jugoslaviji bo imelo naše mesto. Sredi stavbne parcele med Dunajsko cesto in Cigaletovo ulico so pričeli s kopanjem sveta pretekli teden. Do 1. maja morajo stati tam avtomobilske delavnice in pa najmodernejša garaža. Z delom se speši na vso moč, zato je na stavbišču vse mahoma tako oživilo. Stavbna prostora tik ob Dunajski cesti in pa Cigaletovi ulici bosta ostala prihranjena, da zrastejo tu lepe hiše.

—lj Adaptacije. V trinadstropni Prelgovski hiši (št. 3) v Gosposki ulici se preurejajo in modernizirajo pritlični lokali, v katerih se je še nedavno izvrševal »ostilničarski obrt«. V trinadstropni hiši (št. 1) v Cigaletovi ulici se adaptirajo pritlični trgovski lokali. Zidarska dela je prevzel stavbnik Zupan. To so bili prostori bivše manufakturne trgovine na debelo J. Medveda, ki jih je zdaj prevzel trgovec s šivalnimi stroji, kolesi itd. g. Ignac Vok.

—lj Predavanje o modnih novostih za krojaške mojstre. Krojaški mojstri se vjubno vabijo k predavanju o modnih novostih v krojaški obrti, ki ga bo imel strokovni učitelj g. Alojzij Knafelj v nedeljo dne 29. t. m. ob pol 9. dopoldne na tehniški srednji šoli, soba št. 10, prvo nadstropje.

—lj Pevsko društvo Ljubljanski Zvon. V petek zvečer moški zbor, drugi teden vaje po običajnem redu: v ponedeljek ženski, v sredo mešan, v petek moški zbor. — Odbor.

—lj Jutri na praznik ob 11. uri dop.

Jutri na praznik ob 11. uri dopoldne
v ELITNEM KINU MATICI
Matineja zvočnih šaloiger
Z „Micky“-miško
SMEH! ZABAVA!

—lj Pianist Ivan Noč priredi v sredo, dne 1. aprila v Filharmonični dvorani klavirski koncert. Tekom lanske sezone je koncertiral v Nemčiji in Švici, kjer je dosegel sijajen uspeh. Vse kritike brez izjeme priznavajo Noču bleščečo tehniko, veliko muzikalnost in izbran okus. V Berlinu je jugoslovanski poslanik, minister Baldužič priredil Noču častno koncerto, na kateri je bil zbran diplomatski zbor, elita berlinske publike in najnamenitejši kritiki. Na tej častni koncerti je izvajal Noč med drugim tudi svojo priredbo Bachovega koncerta na orgle v a-molu, ki je dosegla sijajen uspeh in Tajčevičeve »Balkanske pleser, ki so navdušili Berlinčane. Balkanski plesi so tudi na sporedu njegovega ljubljanskega koncerta v sredo, dne 1. aprila. Vstopnice v Matini knjiarni.

—lj Splošna maloželezniska družba d. d. v Ljubljani sporoča, da bo radi gradbenih del za električno cestno železnico proti Viču Tržaška cesta zaprta za tovorni promet od torka 24. t. m. dalje in sicer od odepca Glinške ulice do cerkve na Viču. Tovorni promet se bo vršil do nadaljnjega preko Rožne doline. Mestni avtobusi od Glavne pošte proti Viču bodo začasnno vozili po Erjavčevi cesti preko Rožne doline na Vič, zato odpadejo vsa postajališča na Rimeki cesti.

—lj Predavanje Alme Karlinove, ki bi imelo biti v petek 27. t. m. je odloženo.

—lj Posiv avtomobilistu. Dotični gospod, ki se je vozil z avtomobilom 1930 po Mirju, ter se tam ustavil radi nekega karabamola, se prosi, da pošlje v svrhu važnega pojasnila svoj naslov zvezi šoferjev dravske banovine.

—lj Srajce, sportne in modne, kravate in nogavice, v krasni izbiri in najceneje pri Šterk nasl. Karničnik, Stari trg 18.

—lj Praktično obresovanje vinske trte. Ker je zadnjo soboto nagajal dež pri poučnem obresovanju vinske trte, se bo vršilo ponovno obresovanje danes popoldne ob 3. v podružničnem vrtu pri Mundini hiši v Gradišču. Tudi nečlani SVD, ki imajo trto v svojem vrtu, so vabljeni.

—lj Novoimenovani docent na juridični fakulteti v Ljubljani g. dr. Tomáš Ivan prične predavati v torek, dne 26. marca 1931 ob 12. uri v zbornici univerze z uvodno besedo: Najnovejša stremiljenja v mednarodnem pravu.

—lj Trgovine na praznik. Kakor nam sporoča gremij trgovcev v Ljubljani smejo biti trgovine v sredo, dne 25. t. m. na dan Marijinega oznanjenja v zniženju navedbe o odpiranju in zapiranju odprte.

Elitni kino Matica

Danes premiera ob 4., 7. in 9. uri

Jutri, na praznik, predstave ob: 3., 5., 7. in 9. uri!

Lilian Harvey
in
Willy Fritsch

v sijajni Ufni zakonski komediji

Moja žena?

Ivoja žena?

Za smeh in zabavo skrbe v najobilnejši meri

KURT GERRON,
HEINZ RÜHMANN in
RALPH ARTHUR ROBERTS

Kot dopolnilo najnovejši Paramountov zvočni tehnik

Predprodaja vstopnic na praznik ob 10. do 1/2 13. ure.

Telefon 2124.

Pred otvoritvijo tenis sezone

Številne pristaše tega lepega sporta bo gotovo razveselila vest, da se bo okrog velike noči začelo z igranjem pod Cerkovnim gradom, kjer je Ilirija razširila svoj prejšnji prostor in povečala število igrišč od 4 na 9. Razen tega je postavljena nova velika klubska garderoba, ki nudi ves komfort. Vsa preureditev je tako popolna, da bo Ljubljani služila v čast, ker bo do novi prostori, ki leže pod vzhodnim tivoljskega gozda in je oddaljenost zelo skrajšana, ker se bo tik pred vzhodom na tenis prostore ustavljala električna cestna železnica, med prvimi v naši državi.

Razširjenost prostorov je bila vsekakor nujna potreba glede na veliko zanimanje, kar je povsem razumljivo, če upoštevamo, koliko koristi ta sport zdravju in to brez nevarnosti za nesreče, ki se pri drugih sportih čisto dogajajo kakor tudi če upoštevamo, da lahko goji ta sport vsak že od mladih nog do visoke starosti.

Ilirija je pri tem polagala največ pozornosti na higijeno in komfort. Garderoba, ki je ločena za dame in gospode, je prostorna in je povečano tudi število omar za shrambo rekvizit. Poleg tega so napravljene nove prehe za osveženje po igri ter poskrbljeno za dober buffet. V kratkem bo montirana tudi stena za treniranje, to je za vežbanje udarcev in obvladanje žoga, kar bo marsikomu pripomoglo do napredka.

Največja novost za Ljubljano in v dobrobit igracem je pa vsekakor povsem novo uvedeni sistem igranja, to je, da bo vsak imel na razpolago prostor za igranje in to lahko vsak dan in ob vsakem času. Radi tega novega sistema ne bo treba igralcu, da je vezan na svoje ure, temveč bo ob vsakem prostem času lahko igral; zato mu je nedvomno zasigurni hitrejši napredek v tem sportu.

Kljub velikim investicijam — poleg tega pa mnogim udobnostim ki jih nudi klub igralcem, pristojbine za igranje niso povisane, temveč celo znižane, tako da bo tenis nedvomno sorazmerno najcenejši sport. Pristojbine za celo sezono so sledeče:

Za člane kluba Din 300.—
Za nečlane kluba Din 350.—
Za dijake člane Din 120.—
Za dijake nečlane Din 160.— plačljivo v dveh zaporednih mesečnih obrokih. Istotako je uvedeno nov način plačevanja pristojbin za pobiranje žog in sicer preko kluba.

Poedine prijave v skupinah je čimpreje pismeno nasloviti na »Tenis sekcija S. K. Ilirija, Ljubljana kavarna Evropa.«

NOGAVICE KLJUČ

Najboljše, najtrajnejše, zlate voščeničke

Vajenec in delavnica

Zlati nauki predsednika Zveze obrtnih zadrug g. Josipa Rebeka obrtniškim vajencem in vajenkam

Ljubljana, 24. marca.

Snoči je predsednik Zveze obrtnih zadrug g. Josip Rebeke nadaljeval svoje predavanje obrtniškim vajencem in vajenkam, ki ga je minuli ponedeljek pričel. Dejal je med drugim:

Prijatelji, iz duše v dušo in iz srca v srce se pogovorimo, kakšen naj bo vajenec in kako naj dela, če hoče doseči uspehe kot pomočnik in si zagotoviti eksistenco kot mojster.

Ze zadnjič sem omenil, da je podlaga vse strokovne izobrazbe šolska izobrazba, kjer se deček nauči računstva, pisanja in čitanja, posebno pa tudi risanja, ki ga zahteva vsaka obrtna stroka za napredek. Če je deček šolsko izobrazben, se lahko posveti vsaki stroki in vsaki spretnosti. Krojaški vajenec ima v pričetku samo malenkostna dela, vendar pa že tedaj vidi, da vse delo pomočnikom pripravi mojster. Vajenec vidi, da mojster riše in potem šele reže. Pri mizarju vidi vajenec, kako dobi pomočnik od mojstra razne načrte in detaljne risbe. Vajenec vse to vidi, vendar pa navadno ne sledi delu. Ako mu proti kraju vajeniške dobe mojster da pripravo načrt v izdelavo, tak vajenec le debelo gleda.

Glavni pogoj vsakega dela in vsakega znanja obrtnika je delo po risbah in načrtih. Danes imamo že lepo število kvalificiranih delavstva, ki mu lahko izročimo najkompleksnejše načrte in vendar bodo dela točno izgotovljena. Zavedajte se pri svojem učenju vedno važnosti dela po načrtih, saj je delo po njih tako lahko kakor muzika po notah. Ne samo stavbnik, arhitekt, mizar, ključavničar in drugi, temveč tudi šivilja, brivec in dimnikar delajo danes po načrtih. Čemu brivec? Modne liste mora imeti in po njih oblikovati frizure, dimnikar zopet mora iz načrtov spoznati izpeljavo dimnikov po stavbah, sploh le delavce, ki mu načrti ne delajo nikakršnih težav, je kvalificiran in sposoben za napredek. V naši državi živi mnogo kvalificiranih delavcev, tujcev, ki so v resnici še nenadomestljivi, a naši želja je, da se izpopolni naš človek in da naš denar preživlja našega obrtnika.

Moderni stroji so pomočniki, ki o njih navadno mislimo, da odjedajo delavcu kruh. Stroji so pa živa bitja, ki brez njih ni napredka. Niso za dekoracijo v delavnicah, temveč za izgotovitev čim popolnejših izdelkov. Zato naj se vajenec uči izkoriščati stroj za kvalitativno in kvantitativno najpopolnejše delo, da bo premagal konkurenco. Izkoristiti ga pa mora tudi na vseh straneh. Saj vrtni stroj, ki stoji že skoraj v vsaki ključavničarski delavnici, ni samo za vrtnanje, temveč tudi za skobljanje in struženje, šivalni stroj ne samo za preprosto šivanje, temveč tudi za umetno vezenje itd. Moderna tehnika človeku nudi popolno jakost in silo, a vse te lastnosti strojev niso nič brez duševne sile človeka.

Druga naloga vajenca je spoznavanje racionalizacije dela. Racionalizacija pomeni, da s pravilno razdeljenim delom in s pravilno uporabo materiala dosežemo največji učinek. Pravilno torej ni, če kleparski pomočnik sedi na stoji in kad cigareto, vajenec se pa vozi spodaj na kolesu, češ, saj mojstra ni zraven in tudi nima škode, ker stranka plača. To pa ni res, ker s takim postopanjem bo vaš mojster izgubil delo, propadel in tudi vi boste imeli škodo. Nikdo vaših sil ne zlorablja, vendar pa vsakdo zahteva od delavca, da za delo odmerjeni čas izpolni s pravim delom. Tudi pri nas se počasi uvaja racionalizacija in stremi za tem, da se vsako delo naglo, lepo in dobro izgotovi.

Večkrat čujete pritožbe, češ, čemu naj delam, če sem tako slabo plačan, da niti pošteno živeti ne morem. Pri taki pritožbi si oglejte moža in pomislite, če naj mojster plačuje lenobo in slabo delo. Zakaj dobrega delavca vsak mojster tudi rad in lahko dobro plača. Konkurenca je sicer huda, vendar pa vsaka konkurenca pomeni zdrav napredek in razvoj ter izpopolnitev kvalifikacije delavstva.

Pri racionalizaciji naj vajenec pazi tudi na blago, namreč na les, suhno, železo in sploh na tvarino, ki jo predelujemo. Racionalizacija zahteva ekonomično uporabo tvarin, to je malo odpadkov, ki so še vedno kolikor toliko uporabljivi. Pri nas je les največji vir dohodka. Vendar so pa naše žage tako primitivne in staroverske, da vrednost žaganja, trska in drugih odpadkov gre v ogromne milijone, ki bi si jih lahko prihranili, če bi našo lesno industrijo najmoderneje izpopolnili. Na odpadke mora paziti vsak in če učenka pri šivilji mora znati ceniti njih vrednost.

Vajenčeva naloga je tudi snajenje strojev. Poglejte lokomotivo ali stroje v elektrarni in velikih tovarnah. Vsi se svetijo. Snaga je pri pogoj obratovanja, saj stroj zahteva prav tako postrežbo, kakor žival. Vajenec pri snajenju stroja vidi njegovo sestavo, obrabo in je prav za prav njegov oskrbnik, zato stroj neguje z ljubeznijo, kakor dobrega konjica.

Stari mojstri so dejali: Dobrega pomočnika spoznaš po tem, da najprej pogleda orodje, potem se šele loti dela. Torej pazi vedno na orodje. In če ni kaj prav, takoj opozorite mojstra. Tako bo mojster spoznal vašo sposobnost in voljo do dela. Saj s slabim orodjem lepo delo ni mogoče.

Vajenec vzdrže v delavnici tudi red. Ni hlapec, niti pomočnik, vendar naj se pa zaveda važne naloge, da je vsako orodje na svojem mestu in se pri iskanju ne izgublja čas.

Pomembno vprašanje je tudi vajenčev odnos napram pomočniku, ki je na žalost navadno oči, kakor razmerje med vajen-

cem in mojstrom. Ne odrekam pravice in še celo poudarjam, da je prav, če ste prijatelji s pomočniki. A v prvi vrsti bodite prijatelji mojstra. Nikdar ne delajte za njegovim hrbtom proti njemu in nikdar ne bodite hinavski ali neodkritosrčni, saj vaš poklic mora biti neomadeževan, da lahko vsakemu s mirno vestjo pogledate v oči. Bodite prijatelji med seboj, a ne verujte vsakemu, ki vam obeta, da si z nepokorščino dosežete nebesa. Ne zaupajte zapeljivcem in izkoriščevalcem mladih duš in zapujate mojstru, saj vendar tudi vi želite postati mojstri. Prva je zvestoba gospodarju. Če ta trpi škodo, trpi še večjo delavec. Zato naj vlada med nami spoštovanje, zvestoba in ljubezen, bodimo dobri prijatelji, vedno poštini in odkritosrčni in vsem se bo dobro godilo.

Marsikak vajenec ima že malo plačo in dobi kako nagrado. Zapomnite si, da ta denar ni vaš zaslužek in vedno mislite, da ga dobite le zato, da se učite štediti. Ne zapravljajte, temveč gledajte, da si nabavite kaj koristnega. Vsak mojster bi bil srečen, če bi videl, da so si vajenci ustanovili čebelico. No in če že te ne, se zavedajte vedno, da je prva vaša dolžnost pomagati svojim staršem. Tudi vi postanete očetje in mojstri, a temelj bodočnosti je vedno zvestost, da je kamen do kamna palača. Ne maramo pohlevnih ovčic, temveč cele mošče, — moše besede — dela in ljubezni, kar je isto kakor lepe bodočnosti.

Vajencem so segle te besede globoko v srce.

Iz Celja

—c Dve izgubi. Vrtar Alojz Zelenko je izgubil 18. t. m. med potjo od Ljubljane do Mariborske ceste svojo srebrno uro, vredno 600 Din. — V neki hiši v Prešernovi ulici je izgubila Marija Leskova kova preteklo soboto 12 bankovcev po 10 Din.

—c Iztepanje prašnih krp na ulico. V Celju imajo ženske, ki čistijo stanovanja, navado, da krpe, s katerimi brišejo prah, iztepanje najraje kar skozi na ulico. Pasant, ki ga privede pot slučajno pod tako okno, je naenkrat zavil v oblak prahu. Vsi javni pozivi in prošnje so ostali doslej brezuspešni. Policija bo pač morala strožje nastopiti proti onim, ki menijo, da so ulice smetišča. Včeraj je bila zaradi takega pregresa ovađena neka stranka na Ljubljanski cesti.

—c Prava bitka se je razvila predvečernim v neki hiši na Dečkovi cesti v Gaborju. Štiri sestre A. so napadle, baje brez povoda sosedo in jo pošteno obdelale. Opraskale so jo po obrazu in ji raztrgale tudi obleko. V zvezo je končno morala poseči policija.

—c Mestni odbor »Jadranske strazce« v Celju ima redni občni zbor dne 26. t. m. ob 8. zvečer v Narodnem domu (restavracija »Rdeča soba«). Člani in prijatelji društva naj se običnega zbora polnoštevilno udeležijo.

Nova kriminalistična metoda

Sreča za policijo, da nosijo zločinci obleko in čevlje ter da imajo nohte in večinoma tudi lase. Prstov mti omeniti ni treba, kajti odtisi prstov kmalu ne bodo več važen kriminalistični pripomoček v zasledovanju zločincev; zločinci se namreč že tako dobro razumejo na daktiloskopijo, da si pomagajo s posebnimi rokavicami tako, da njihovi prsti ne zapuste nobenih sledov. Policija pa ne drži rok križem in če izgubi eno važno sredstvo za zasledovanje zločincev, si preskrbi kmalu več novih. Še učinkovitejših. Med te spada kemična in mikroskopična preiskava prahu in nesnaga na obleki, čevljih, v lasih in za nohti. O tej novi kriminalistični metodi prid zanimivo razsvetljuje kriminalističnega laboratorija lyonskega policijskega ravnateljstva dr. Edmund Locard.

Mnoge zločine se mi je posrečilo odkriti s pomočjo mikroskopične preiskave smeti, ki so jih imeli osumljenci v žepih, pravi dr. Locard. Pri tem pa ne zaostajate obrtni žepi, temveč jih je treba izrezati iz obleke in spraviti iz njih prav ves prah in smeti, to pa temeljito preiskati pod drobnogledom. V pretežni večini primerov zadostuje to za izsleditev zločinca. Preiskava smeti in prahu je eden najuspešnejših kriminalističnih pripomočkov. Če ujamemo v Lyonu sumljivega potepuha, ga najprej slečemo in temeljito preiščemo njegovo obleko. Pod mikroskop pridejo vse smeti in prah, ki ga spravimo iz obleke. Masščobne in krvene madeže odstranimo z obleke, še predno jo stepemo, ter jih kemično in mikroskopično preiščemo. Vsak madež je pa treba preiskati posebej.

Na ta način pride kriminalna policija čisto do nepričakovanih rezultatov. Pripeti se, da obleko razrežemo in osnažimo vsak kosček posebej. Pravo skladišče dokazov so pa pri zločincih čevlji, na katerih se najde pogosto pet plast blata. V eni plasti blata so recimo pleva ali žitni prah, druge so pa drugačnega izvora, kar priča, da je bil osumljenec v milinu. Preiskava drugih plasti blata pokaže, po kateri poti in kam je osumljenec krenil iz milina. Važno zbiralnišče prahu in nesnaga so tudi lasje. S pomočjo magneta odstranimo iz njih kovinaste delce, vse drugo pa preiščemo pod mikroskopom. Pri zločincih, ki navadno ne negujejo svojih rok, je za nohti dovolj nesnaga, iz katere lahko čita policija cel kriminalni roman.

100.000 dolarjev za smeh

Dva priljubljena ameriška komika, ki zabavata vsak večer milijone Američanov

Ena najmočnejših ameriških oddajnih postaj, National Broadcasting Company skrbi s svojim programom tudi za to, da se lahko radionaravniki od srca nasmejejo. V ta namen ji služi dva popularna humorista. Ta postaja obsega vsa večja ameriška mesta od Kanade do Floride in od New Yorka do Chicaga. Komika, ki večer za večerom zabavata milijone radioabonentov, sta znana pod psevdonimoma Mos in Andi (Amos in Andrej). Teh svojih popularnosti ne zaostajata mnogo za polkovnikom Lindbergom in admiralom Byrdom. Staro in mlado govori o njihovi dovtipih in humoru. Program priljubljenih komikov se začne ob 7. zvečer in traja samo 15 minut. Ko se približa čas njunega nastopa, zavladajo med radioabontenti živahno vrvenje. Vsak hoče biti ob tem času doma ali v klubu, da ne zamudi izrednega užitka. Teh 15 minut, ko govorita komika, utirne drugače tako burno ameriško življenje. Telefonski promet se omeji na najnujnejše primere, tramvaj vozijo skoraj prazni in tudi kinematografi nimajo mnogo posetnikov. Vsak hoče slišati, kaj sta pripravila Mos in Andi armadi svojih hvalažnih poslušalcev.

Nastop priljubljenih komikov je res nekaj izrednega. Gre za redek fenomen v življenju Američanov in človek se nehoti vprašati, od kod toliko popularnost obeh komikov. Kaj sili 10 do 15 milijonov Američanov, da vsak večer nestrno pričakujejo njunega nastopa? Odgovor ni težak. Mos in Andi sta rojena komika in če sliši človek le nekaj besed iz njunih ust, se mora od srca nasmejati. V tem je tajna njunega uspeha in popularnosti. Čim začuješ po radiu njun glas, ti postane nekam prijetno pri srcu, mahoma so pozabljeni vsi križi in težave vsakdanjega življenja. Sedež na stol, iztegnjene noge, zatiseš oči in se blaženo nasmeješ. Najbolj zakrknjena in trda srca se ob tem humorju omeščajo.

V starih časih je imel vsak vladarski dvor svojega komika ali dvornega norca. To so bili tako imenovani gospodje, da so smeli razžaliti celo vladarja samega, ne da bi jih doletela najmanjša kazen. Glavno je bilo, da so vladarja in dvorno gospodo dobro zabavali. Kdo nima rad veselja? Kdo se ne druži rad s človekom, ki zna delati dobre dovtipe? Saj je humor najmočnejše sredstvo v boju zoper dolgočasje in čemerikavost. Mnogi ljudje za glasbo in sport niso tako dostopni, kakor za dober dovtip. In čisto lahko spravi človeka v dobro voljo samo šalivec. Kulturni človek opravi la delo, pri katerem se živčni sistem čez mero izčrpa. Moderni človek je postal suženj svojih dolžnosti, suženj družbe, suženj mode, suženj tako zvanih življenjskih norm. Zdi se mu, da ima nad seboj nekoga, ki ga neprestano muči, mnogim se pa celo zdi, da imajo nad seboj po več tiranov. Temu se zdi, da je tiranizirajo predstojniki, oni vidi tirana v sosedu, tretji zopet v državi, ki mu nalaga neznosne davke. Vsi smo pa nekam izmučeni in potrti. Etni trpe pomanjkanje, drugi ne morejo mirno spati, ker se boje za svoje bogastvo. Tisoči nesrečnežev prenašajo muke in bolezn, ni resnične, drugi dozdnevne. Vsakega nekaj tare, vsi smo postali nervozni, nezadovoljni in razburjeni. In proti vsem tem boleznim je najboljši lek smeh. Humor je sol življenja.

Nekateri mislijo, da Američan ni dostopen humorju. Kdor pozna Američane površno, kdor jih je videl samo na ulici ali pri delu, res lahko misli, da so pretirano resni, da so osredotočene vse njihove misli na zasluzku in da se veselijo sploh ne znajo. To naziranje je pa napačno. Američan je partizan humorja. Po intenzivnem delu čez dan se rad zabava in zato ni čuda, da sta Mos in Andi tako priljubljena. Njun humor je pristno ameriški. Z njim božata utrjene in strte človeške duše, z njim balzamirata rane, ki jih seka življenje. Svojih poslušalcev pa ne zabavata z zasmehovanjem političnega in verske-

ga prepričanja. V Ameriki se sploh redko sliši javno zasmehovanje veljakov. Redko boš slišal zasmehovati duhovnike, pa naj pripadajo katerikoli cerkvi ali sekta. Vsak človek ima svoje slabosti in vsi smo pod kožo rdeči, toda šalivec, ki bi hotel kovati kapital iz grehov posvetnih ali cerkvenih veljakov, bi naletel slabo. S takim humorjem ameriška javnost ni zadovoljna.

Humor Mos in Andija je spontan, naiven in dobrodušen. Človeka spravi v dobro voljo zlasti s tem, da govorita kakor dete, da rabita izraziti na način izgovorjave, kakršnega vidimo pri otrocih, ko komaj začenejo izražati svoje občutke in dojemane. Človek se nehoti zasana nazaj v zgodnjo mladost, ko se je igral s svojimi tovariši in ko še ni poznal nobenih skrbi. A kaj more razveseliti in razvedriti človeka po trudnem delu bolj kakor otroške igre in otroško čebljanje? Teme njunega dialoga so različne, včasih vesele, večkrat pa žalostne. Mitijonom poslušalcev pripovedujeta, kakšne sitnosti sta imela s pomanjkanjem denarja ali z nesrečno ljubeznijo. Mos tarna in toži prijatelju, kako pritiskajo nanj upniki, Andi mu pa odkriva svoje nesrečno zaljubljeno srce. Do ušes je bil zaljubljen v lepo dekle, pa je sklenil končati si življenje, ker jo je videl z drugim.

Vse to si pripovedujeta z globokim patosom, obenem pa z nepresiljenim, dobrodušnim smehom. Človek sam ne ve, kdaj se nalezne njune dobre volje in od kod se pojavi smeh. Nehote pomisli, če sta ta dva zadovoljena in nesrečna zaljubljenca tako zadovoljna z življenjem, da se lahko od srca smejeta, zakaj bi se ne mogel še jaz? Mos in Andi sta pa tudi dobra igralca. Prvi je samozavesten in robot, svojega tovariša maltretira za vsako malenkost. Andi je pa miren in popustljiv, z vsem se strinja, samo da ga pusti tovariš pri miru. Mos je len, zabit in domišljav, Andi skromen in marljiv. Vsa ta trenutna razpoloženja se prenašajo po radiu z intonacijo in realizmom, kakor da vidi abonent igralca živa pred seboj.

Seveda pa tudi razvedrilo ni zastoj, posebno če je združeno s tolikim smehom, kakor ga preskrbita vsak večer Mos in Andi milijonom Američanov. Komika zaslužita na leto 100.000 dolarjev. Angažiralo ju je veliko kino-podjetje in v kratkem bosta nastopala v novem zvočnem filmu. Film bodo delali 3 do 4 mesece in komika bosta zaslužila 250.000 dolarjev. Toliko niso zaslužili niti največji geniji. Tudi to je dokaz, da živimo v čudnih časih.

Profesorji na praških visokih šolah

Češkoslovaški državni statistični urad je objavil zanimive podatke o profesorjih na praških visokih šolah. Na Karlovi univerzi deluje 117 rednih profesorjev, 40 izrednih, 5 pogodbenih, 131 privatnih docentov, 4 suplenti, 38 lektorjev, 351 pomožnih učnih moči ter 140 uradnikov in uslužbencev. Na praški češki tehniki je 89 rednih profesorjev, 15 izrednih, 5 pogodbenih, 57 privatnih docentov, 30 honorarnih docentov, 164 suplenti, 18 lektorjev, 250 pomožnih učnih moči ter 153 uradnikov in uslužbencev. Na Husovi evangeljski fakulteti je 5 rednih profesorjev, 4 izredni, 3 lektorji in 2 uradniki; na Akademiji upodabljalajočih umetnosti pa 12 rednih, 7 honorarnih docentov, 6 pomožnih učnih moči ter 13 uradnikov in uslužbencev.

Na nemški univerzi v Pragi deluje 66 rednih profesorjev, 36 izrednih, 8 pogodbenih, 88 privatnih docentov, 3 honorarni docenti, 1 suplent, 16 lektorjev, 150 pomožnih učnih moči ter 95 uradnikov in uslužbencev. Na nemški tehniki v Pragi je 44 rednih profesorjev, 6 izrednih, 12 privatnih docentov, 21 suplentov, 10 lektorjev, 100 pomožnih učnih moči ter 78 uradnikov in uslužbencev. Na ukrajinski univerzi v Pragi je 22 rednih profesorjev, 2 iz-

redna, 5 privatnih docentov, 1 honorarni docent, 1 suplent, 4 lektorji, 9 asistentov in 2 uradnika.

Morilec Schreiber prijet

Včeraj dopoldne je bil aretiran v Budimpešti morilec plesalke Marije Nagy Tomaž Schreiber. O njegovem zločinu smo že poročali. Aretiran je bil v trenutku, ko je stopil v neko trgovino, hoteč prodati starinarju svojo zimsko suknjo. Na ulici ga je spoznal neki deček, ki je brž obvestil policijo. Tako se je pripeljal pred trgovino redarji, ki so morilca aretirali. Schreiber je bil očitno iznenaden, ker je takoj priznal, da je res moč, ki ga policija išče. Med potjo na policijo je hotel pobegniti, pa so ga redarji zadržali.

Na policiji je priznal, da je morilec Marije Nagy. Plesalko je baje umoril iz ljubosumnosti. Odšel je k nji na dom in ko je stopil tiho v njeno sobo, je opazil, da poljubljata fotografijo neznanega moškega. To je tako porazno vplivalo nanj, da je planil na njo in jo daval, dokler ni izdihnila. Videč, kaj je storil, je položil truplo na posteljo, zaklenil za seboj sobo in odšel v mesto po kovčeg, v katerega je stlačil truplo. Kovčeg s truplom je odnesel na cesto in ga pustil tam. Na policiji je pravil, kako se je skrivaj pod tuji imeni. Ostal je ves čas v Budimpešti in vsak dan se je izprehajal po promenadi. Zadnje tri dni si pa ni upal niti jesti, ker se je bal, da bi ga kdo ne spoznal in ovalil policiji, da dobi 70.000 Din nagrade, ki jo je bilo razpisalo na njegovo glavo notranje ministrstvo.

Zopet afera v Ameriki

Prohibicijske oblasti v New Yorku so imele te dni dober lov. Izsledile so namreč spretno organiziran »sindikato«, ki je na debelo kupoval in prodajal tako zvano receptno žganje. Samo v New Yorku je pomagalo sindikatu nad 1000 zdravnikov in 400 lekarnarjev. Z mastnimi kupčijami se je pečal sindikat že nad 8 let. Od zdravnikov so dobivali agenti tajne hitopaske organizacije proti visokemu honorarju recepte, po katerih so jim izdajale lekarne alkohol odnosno žganje, ki se izdeluje v državi žganjarni. Na vsak recept so dobili približno pol litra žganja. V Ameriki je namreč dovoljen alkohol samo kot lek. Za vsak recept odnosno za vsakega pol litra žganja je zahteval sindikat 1 dolar 35 centov.

Sindikati je prodajal samo recepte ali pa cele zaboje po 24 steklenic žganja. Zaboje je stal 135 dolarjev, prekupčevalci so pa žganje razredčili z vodo in prodajali zaboje tudi po 135 dolarjev, tako da so zaslužili 100%.

Nasilna lepotočica

Francoski listi poročajo dan za dnem o Ksantipah, ki ravnaajo s svojimi zakonskimi možmi tako grdo, da morajo čisto nastopiti proti njim oblast. V mnogih primerih gre za težke telesne poškodbe in nasilne žene segajo celo po britvah in revolverjih. Človek bi mislil, da so Ksantipe omejene samo na gotove družabne sloje in da jih je največ tam, kjer je najbolj razširjeno pijačevanje, pa ni tako. Prava Ksantipa je namreč tudi lepotočica Ivonna Japoonier, ki je bila izvoljena lani za francosko kraljico lepote.

Francoska lepotočica ima avtomobil, za katerega potrebuje garažo in mora plačevati od nje najemnino. Ker pa ni urela cenarja, da bi plačevala najemnino za garažo, si ga je izposodila od svojega ljubčka, šoferja Rigota. Šofer ji je denar posodil, ni ga ji pa hotel podariti. Ona je seveda mislila, da je ne bo nikoli terjati. Šofer jo je pa kmalu terjati. Toda lepotočica mu denarja ni hotela vrniti, temveč mu je celo zagrozila, da ga zapusti in da se mu bo kruto maščevala. In res mu je nekega dne vrgla pest popra v oči in ga z dietom ramila na rami. Prišla je pred sodišče, obsojena je pa bila samo na 100 frankov globo.

Ali si že član Vodnikove družbe?

Zelda še vedno ni izpregovorila. Stala je kakor vkopana in ga debelo gledala. Njegov obraz je bil zdaj nabrekli, droben razpredene žilice so se vile čez njegova senca, modrina njegovih oči je bila postala bela in motna, oči same zatekle in steklene. Pijačevanje, ženske — grehi vseh vrst so mu bili vtisnili svoj pečat. Zgrozila se je pri misli, da je živila nekoč tako intimno s tem človekom.

— Kje si pa bil ves ta čas? — je vprašala hladno.

— V orijentu — večinoma na Filipinih. Z Emersonom Schuylerjem sva jo bila mahnila tja. Emerson je bil zbral igralsko družino, v kateri sem igral ljubimca. Bili smo v Indiji, Singapuru, na Kitajskem in Japonskem, ko smo se pa vrnili na Filipine, sva doživela s Schuylerjem polom. Schuylerja sem pustil na cedilu. Nekaj ameriških mornariških častnikov sem obral pri pokerju in bridgeu, potem sem pa izginil. Pozneje mi je nekdo pravil, da igraš na Broadwayu, pa nisem verjel, dokler nisem videl tvoje slike v neki ilustraciji. Bil sem neizrečeno vesel, Zel, kajti slutil sem že davno, da nekaj tiči v tebi. Torej, sem si mislil, zdaj pa kar urno nazaj v Ameriko pozdravit dekleta. Na hitro roko sem šel

Novice iz Trebnjega

Skoraj redensko bi vam moral poročati, pa vam samo nekaj vesti.

V noč 15. t. m. je posvetil tuk. Sokol v zvezi z društv. prednj. tečajem prvo uro pop. pouka spominu pok. prvega staroste br. dr. Oražna, o katerem nam je postal par besed društ. br. prosvetar. Poset te ure je bil prav lep, saj kaže članstvo tudi za te vrste prireditve vedno dovolj zanimanja.

Istega dne se je raznesla vest po Trebnjem in okolici o ponarejanju bankovcev, ki jih je izvršil 9letni osnovnošolček Rajarjev Tonček, o katerem je podrobno poročalo že nedeljsko »Jutro«. Tonček je postal predmet občudovanja in zanimanja — saj pa je v resnici pravi umetnik — fenomen, za katrega bi se bilo dobro zanimati in zainteresirati merodajne kroge. Kako se bo stvar razvijala — bomo še poročali.

V sredo pred sv. Jožefom je bila slovesna zaključitev letos ustanovljene tuk. kmetske nadaljevalne šole, katere se je udeležil poleg 28 rednih učencev tudi gosp. sres. kmet. ref. Fran Malasek iz Novega mesta, ves učiteljski zbor in kmet. nad. odbor s predsednikom in županom g. J. Zupančičem na čelu. Vodja šole g. Tratar je podal podrobno poročilo o uspehih, obisku šole, s katerimi je bil, kot predavatelj, zbor, zadovoljen. Učenci so prešli še »Posredila« iz I. letnika, kar jih usposablja za vpis v II. letnik, ki bo otvorjen jeseni. Po lepih besedah o potrebi te šole, katere je govoril šolski upravitelj g. J. Novak, je ponovno poudarjal pomen teh šol za našega kmeta, posebno Dolenjca g. sres. kmet. ref. Malasek, ki se je spomnil ob zaključku Nj. Vel. kraja, kateremu so vsi prisotni zaklicali »Živel«. G. preds. Zupančič je z zahvalo učit. zboru in pozivom učencem, da nadaljujejo s poukom, zaključil I. letnik Kmet. nadalj. šole v Trebnjem. Doznali smo, da prirede v nedeljo 29. t. m. dop. prvi pouč. izlet na Grm, za pletje pa je v načrtu še več izletov. Znak, da je šola v pravem razmahu. Želimo ji še več uspehov!

Molitve za naše brate na Primorskem smo opravili tudi pri nas nadvse lepo. — Prav k nacionalno prežetim govorom nam je pri jutranji službi božji tukajšnji dekan g. Tomažič orisal vse gorje naših bratov. Govor je napravil na vse prisotne najgobji vtis. Po popoldanskih molitvah pa se je igrala v Prosvetnem domu znana Meškova »Matja«, ki smo jo videli že nedavno na sokolskem odru. To pot je bil prireditelj tuk. Gasilno društvo. Obisk sicer ni bil tak, kot se je pričakovalo, vendar je pa občinstvo še dokaj sledilo težko razumljivi Meškovi drami, ki je bila podana zopet v enakem stilu kot pri premieri. Režija br. Dolfa Pavlina je ugajala. Vse vloge so bile zasedene kot si jih je želel sam Meško, zato je igra i pri reprizi dosegla moralni uspeh. Najboljši je bil tokrat že rutinirani igralec br. Bogo Kovarik, ki nam je podal župnika — Meška. Posebno glasovno je ugajal. Krasno igranje je izklesal naš nemurni znanec desk br. Milan Sila z izgubljenim študentom Milanom. Posebno v III. dejanju je bil neprekosljiv. Mater je igrala tokrat nekam nesigurno — sicer talentirana igralka s. Marija Arriglerjeva, ki je posebno v zadnjem dejanju prišla do viška. Vesela Tinka je bila sestra Anica Kozjekova, ki nam je ugajala zlasti v II. dejanju. Bila je v vseskozi dobro izigrana. Vsa čast tudi s. Labernikovi kot Silvi, katero je odigrala prav dobro. Tržanko je podala veselo, skoro malo preveč — s. Cilka Zupančičeva — govorila pa je preveč v dialektu, kar je motilo — sicer dobro podano. V ciganu Šandorju je pokazal le del svojih zmognosti režiser br. Pavlin, ki je bil dober zlasti v maski. Tudi Kriznik br. Srpna Nandeta je ugajal, posebno v drugem dejanju in enako nam je dal dobro igrati tudi Ivan. Vsa igra je bila v celoti podana dobro, malo treme in malenkostnih zastankov, ki bodo pri prihodnjih igranjih gotovo izpadli — pa še jasnejši vokalizacija — in boljše maske in vse bo dobro tudi za večje odre! Igralski družini vse priznanje.

Sokolska telovadnica se prav pridno pripravljala na prvo spomladansko akademijo, ki bo v nedeljo, 29. t. m. pop. na Marofu. Nastopijo vsi telovadni oddelki s svojimi sestavami. Člani in članice nam bodo pokazali že nove praške proste vaje. Ženska deca vadi srčkane vaje z loki, moška deca pa nam bo dala eno uro v telovadnici — sliko iz telov. življenja sokolske dece. Posebnost te akademije bo tudi prvi

nastop mladinskega sokolskega pevskega zbora, ki ga vodi s. M. Arriglerjeva. Torej program pester in zanimiv. Zato tem postopno vabimo vse, ki žele preživeti popoldne med agilno sokolsko trebanjsko družino. Zdravo!

—ar.

Kino Dvor

Danes ob 4., 1/2 8. in 9. uri
Na praznik predstave ob 3., 5.,
7. in 9. uri!

GRANDIOZNI ZVOČNI FILM
VELIKEGA MOJSTRA REŽIJE

Kinga Vidorja

Hallelujah

Film, v katerem igrajo zgolj
črnci. Film, iz katerega odseva
vsa njihova bol, njihovo veselje,
njihova sreča!

VELIČASTNO! NEPOZABNO!

Telefon 2730.

Slovenci v Ameriki

Brez razlike vsi dopisniki ameriških listov tožijo, da ni dela in da je v nekaterih krajih celo lakota, da mora pomagati Rdeči križ. Najbolj pa občutijo slabe čase stari in onemogli, ker so premalo preskrbljeni za starost. Iz kraja Cranberry Lake N. Y. poročajo, da je zelo težko dobiti delo na tamonjih parnih žagah, čeprav so že februarja znižali plače za 30%. Za skladišče desek dobi delavci le 30 do 35 centov na uro.

V Walsenburgu, Colo imajo prav hudo zimo, kakršne se ne spominjajo najstarejši očki. Mnogo ljudi je brez dela in hodijo prosit jestvin po prodajalnah. Ljudje, ki so že čez 30 let v Ameriki, se ne spominjajo tako slabih časov. Enake vesti prihajajo iz krajev Loraine Ohio, Keewatin Min. Okland, Cal. od koder pišejo, da dela ne dobiš nikjer, četudi bi ga plačal. Vsak se tlaži, da bo bolje spomladi, vendar pa ni upanja, čeprav je že krasno vreme in na tej strani velike države tudi že vse dreveje v cvetju.

Dela torej ni, vendar je pa dosti zabav in koncertov, ki jih predvsem prireja Banovec in Šubelj, velike uspehe pa dosega tudi skupina, ki so v njej Josefina Lausche, Mary Udovich, dr. V. Lausche in pa Horher Trio. Vsi naši Narodni domovi in društva pa prireajo razne igre, katere pa v domovini vse že davno poznamo.

V Tower Min. je bil dne 7. marca pogreb J. Skale, stare 57 let, doma iz Črnomlja, ki je poleg soproga zapustila tudi več odraslih otrok. Pogreba se je udeležilo mnogo pogrebcev v 40 avtomobilih. V cerkvi je pa pri pogrebu zopet zadonela slovenska »Blagor mu«.

Dne 6. marca je na Virginiji Min. umrl Frank Klinc, doma iz Dobrega polja, star 65 let. Mož si je napravil veliko premoženje s prodajo piva na debelo, njegovo premoženje čenja na 100.000 dolarjev. V Milwaukee je umrl Frank Erchul, sin znane Slovenca Franka Erchula v Elly. V Forest City se je v roku 25. februarja smrtno ponesrečil Matija Zgaga, star 42 let, ki zapuščala ženo in dve hčerki, v starem kraju pa brata. Družini Anton Polončič je umrl 9letni sin, vdovi Matildi Omahen pa 3letni sin edinec. V Kraynu Pa. se je smrtno ponesrečil v rovu Anton Ucmán, doma iz Dolenjskega. Zapuščala ženo in tri male otroke. V Kewatinu Min. je za pljučnico umrla Ana Medvedova iz okolice Starega trga pri Črnomlju. Zapuščala soproga, hčer in zeta, v stari domovini pa dva sinova. V New Mexico je umrla ga. Frank Hren, stara 36 let. V San Franciscu leži v bolnišnici že precej časa Frank Rebolj zaradi bolezni v grlu.

C. G. Norris.

Vroča kri

Roman.

Tisti večer je šla nekoliko pomirjena in potolažena v gledališče. Popoldne je počivala in dobro spala. Miranda je morala paziti, da je ni nihče motil, niti Tom Hamey bi ne smel k nji. Zelda je hotela, da bi Tom prej prečital njeno pismo, predno bi se iznova sestala. Če bi se prišel ponujati, da pride zvečer po njo v gledališče, naj mu Miranda pove, da se ne počuti dobro in da pojde po predstavi takoj spat.

Po zadnjem dejanju se je Zelda baš umivala in veselila na posteljo, ko je nenadoma zaslišala zunaj ropot in moški glas. Zdelo se ji je, da govori Tom, toda čudno je bilo, da se je slišalo nekakšno prerokanje.

— Pač, pač, gospodična Marsh me bo gotovo sprejela, — je slišala dobro znan glas.

Zelda se je vsa presenečena obrnila in namršila obrvi. Ko je naročila Mirandi, kaj pogleda, kdo je, je nekdo močno potrkal na vrata in še predno

je mogla Miranda odpreti, so se vrata na stežaj odprla. Zelda se je prestrašeno ozrla.

Na pragu je stal George Selby, smejal se je in razprostiral roke.

— No, dušica draga, to ti pa že moram priznati! Igrala si res divno — da, izborni, imenitno. Zelo sem ponosen nate, srček moj. Nisem se mogel premagati, da bi ne povedal sosedom v gledališču, da si moja žena... No, kaj nisi prav nič vesela, da me vidiš?

XXIV.
Dobro zavita v svoj jutranji plašč, roko v razpuščenih laseh in močno utripajočega srca je Zelda dovolila, da jo je objel in strastno poljubil. Potem ga je pahnila od sebe in srdito pogledala.

— No, kaj res nisi nič vesela, da me vidiš? — je ponovil George.

— Bože moj, prepotoval sem osem tisoč milj, da bi te videl.

Sedel je na divan, si potisnil klobuk nazaj in se udaril z roko po kolenu.

— Da, dušica moja, imenitno igraš. Ko sem te videl na odru, sem takoj pomislil, da si vredna, da prepotuje človek osem tisoč milj... No, kako je torej s to stvarjo? Kaj res nisi prav nič vesela, da zopet vidiš svojega starrega Georga Porgy?

KLOBUKI

Cene

so znatno
znižane

Oglejte si
brezobvezno
našo bogato
zalogo!

A. SINKOVEC
NASL.

K. SOSS

LJUBLJANA

Pozor! Prihranimo **60 — 80%**
pri popravilu

Radio = akumulatorja

namestitev novih plošč, in sicer:

za 18 amp. ur 2 pozit. in 4 neg. Din 120.—	
> 18 > > 2 > — > 55.—	
> 36 > > 4 > in 6 neg. > 190.—	
> 36 > > 4 > — > 105.—	

in to vse strokovno kompletno za uporabo edino

A. Jenko Prva specialna akumulatorska delavnica
vhod Miklošičeva cesta, poleg palače Delavske
zbornice in Kolodvorska ul. 29, kavarna »Leon«

Pristopajte k „Vodnikovim družbi“

OTVORITVENO NAZNANILO!

Tovarna Jos. Reich

naznanja, da je otvorila novo sprejemališče na
TRŽAŠKI CESTI ŠTEV. 8

ter se v ljubeznivo priporoča za kemično snajenje,
barvanje in plisiranje oblek. Svetlolikanje ovrat-
nikov in pranje domačega perila.

ZAHVALA

Za premnoge dokaze ponovnega iskrenega sočutja, ki smo jih pre-
jeli povodom težke izgube našega dragega brata, strica in svaka,
gospoda

Janka Drola

črkostavca v pokoju

se tem potom vsem najiskrenejše zahvaljujemo. Posebno zahvalo izre-
kamo gg. zdravnikom, čč. sestram usmiljenkam, stanovskim tovari-
šem, bratom Sokolom, pevskemu odseku »Grafike« in Glasbeni Ma-
tici za ganljive žalostinke, vsem darovalcem krasnih vencev in cvetja
ter vsem prijateljem in znancem, ki so ga v tako častnem številu
spremili na njegovi zadnji poti.

V Ljubljani, dne 24. marca 1931.

Zalujoče sestre.

> Mali oglasi <

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znamkah.
Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne
odgovarjamo. — Najmanjši oglas Din 5.—

VOLNO
za modroce in pletilstvo —
ugodno prodaja: Šega, Cankarje-
vo nabrežje 5/L. 1118

NOVO SPALNICO
iz trdega lesa, rdeče-rjave bar-
ve, polirano, obstoječo iz 19
komadov (ovalna palha) — za
4500 Din prodaja Cvetko Klad-
nik, mizar v Mokronogu. 1109

PRAVA BIVOLOVA KVAŠA
(Büffel-Beize) za pod, v rume-
ni, rjavi in rdeči barvi 1 kg
54 Din, ½ kg pa 30 Din — se
dobi tudi po pošti v specialni
trgovini barv F. Weller, Mari-
bor, Gosposka ulica št. 29. 1111

NEKADILEC
postaneš v petih dneh. Znamka
4.— Din. — Berné, Straža pri
Novem mestu. 1113

Vrtnarski pomočnik
se sprejme takoj. Naslov po-
ve uprava lista. 1089

»EFAKS«
tovarniško skladišče barv, la-
kov, kreme in ostalih kemičnih
preparatov za konzerviranje
usnja. — Kemično barvanje
usnjenih izdelkov, čevljev, su-
knjic, torbic, klubskih garni-
tur itd. — Ljubljana, Napo-
leonov trg 7. 1058

DEVA, FREMOG,
mizar, stavbi in les in ladij-
ska tla prodaja Ivan Bohinc,
Ljubljana, Linhartova ulica 3.
Naročila se sprejemajo tudi v
Židovski ulici 1/L. 32/L

Modroce
prečeljuje in očisti šimo prahu
na specialnem stroju samo
Rudolf Sever,
LJUBLJANA, Marijin trg 2
25/L

HARMONIKE
Izdelujem nove in sprejemam v
popravilo vse glasbene instru-
mente. — JANC, LJUBLJANA,
Bohorčeva 6.

PRIMA SUHE DESKE
mizar, stroji mizarjem na
razpolago! Obrane deske za po-
de — nudi FRAN SUŠTAR,
parna žaga v Ljubljani 33/L

Klavirji!

pianini

Kupujte na obroke
od Din 400.—

prve svetovne fabrikate: Bö-
sendorfer, Steinway, Förster,
Hüzel, Stingl original, ki so ne-
sporno najboljši! (Lahka, pre-
cisna mehanika.) Prodaja jih
izključno le sodni izvedenec in
bivši učitelj Glasbene Matice

Alfonz Breznik

Mestni trg 3
Najcenejša posojevalnica.

Tribuna dvokolo s „Sachs“ motorjem

posebno močni, okvir ni-
zek, močnejša pnevmati-
ka, motor v sredini mon-
tiran s dvojno predstavo
in spojko, 1 ¼ K. S. —
Vozil 30 do 40 km na uro
in porabi 2 litra goriva na 100 km.
Dobi se tudi sam motorček, katerega se
lahko na navadno močno kolo montira. Ce-
na prav nizka, ceniki franko.

»Tribuna« F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov,
Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Od dobrega najboljšje je le

Gritzner = Adler

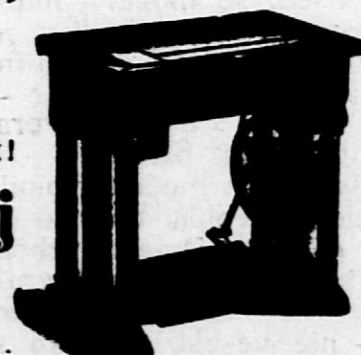
šivalni stroj in kolo

Elegantna izvedba —
najboljši material!

Novost!

Sivalni stroj

kot damska
pisalna miza

Le pri

JOS. PETELINC - LJUBLJANA

TELEFON INTERURBAN 2913

Zmerne cene tudi na obroke

Dvokolesa, motorji, šivalni stroji

otroški in igračni vozički,
pneumatika, posamezni de-
li. Velika izbira, najnižje
cene. Prodaja na obroke.
Ceniki franko.

„Tribuna“ F. B. L.

tovarna dvokoles in otroških vozičkov,
LJUBLJANA, KARLOVSKA CESTA ŠTEV. 4

Dezeni namizni prti

150/150 na dobrem blagu Din 55.—. Breda žepni robci
komad Din 2.—. Entlanje, ažuriranje, predtiskanje; spe-
cielni entel oblek. Vezanje mehanično, umetno in ročno,
tamburiranje hotelskih in gostilničarskih zaves.

Matek & Mikes, Ljubljana

(poleg hotela Štrukelj)

Odrasli in otroci

opravljajo z velikim uspehom zdravilni način za čišče-
nje in osvežitev krvi s FIGOLOM.

FIGOL se dobiva po vseh lekarnah po pošti pa razpo-
šilja izdelovalce:

Apoteka Dr. Semelič, Dubrovnik 2/60. — 3 steklenice
s poštnino 105, 8 steklenic 245, 1 steklenica 40 Din.

„Geco“

patrone z nemškim »Rothweilskim«
smodnikom in nove vrste lovske
patrone znamke »R«, napolnjeni
z nemškim Hasloch brezdimnim
smodnikom, ime vedno v zalogi

F. K. KAISER, puškar, Ljubljana, Kongresni trg št. 9.

Najboljši češki blagovi

Zajamčeno čistovolnene
moške in damske blagove

zadnjih novosti za

pomladno in letno sezijo

razpošilja starosenomirana ZALOGA TVORNICE
SUKNA

Siegel - Imhof — Brno

Palackého tř. 12, Čechoslovaška.

Največja izbira. — Najnižje tvorniške cene. — Najsolidnejša
izvršitev vseh naročil. — Na zahtevo vzorci zastoj in
poštne prosto.

V največji bridkosti javljamo vsem
sorodnikom in znancem pretužno vest,
da nas je zapustil za vedno naš pre-
dobi, iskreno ljubljeni soprog in oče,
gospod

Franc Gaberšek

državni vpokojenec

ki je danes po kratki, mučni bolezni v
70. letu starosti izdihnil svojo plemen-
ito dušo.

Pogreb dragega pokojnika bo v
sredo, dne 25. marca ob 2. uri popol-
dne iz hiše žalosti Prule-Sredina št. 8,
na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, 24. marca 1931.

Marija, soproga, Mira, hči, Miha, sin,
Milica Gaberšek, sinaha in ostalo so-
rodstvo.

Občina Ljubljana Mestni pogrebni zavod

Telefon št. 2495

IZVAJAJE ENOBARVNE IN
VEŠBARVNE CRTNE KLISARJE
ENOBARVNE IN VEŠBARV-
NE AUTOTIPJE, KOMBINI-
RANE KLISARJE ZA NAVA-
JEN IN STENOJE NI

JUGOGRAFIKA

LJUBLJANA, SV. PETRA NASIP ŠT. 23